

OPINNÄYTETYÖ

DofE-ohjelman Vihreä Polku:

Ympäristöteemoihin painottuva harrastusohjelma nuorille

Iisa Axbrink

Yhteisöpedagogin koulutus (AMK),
järjestö- ja nuorisotyö
(210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika
11/2023

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Yhteisöpedagogi (AMK), Järjestö- ja nuorisotyö

Tekijät: Iisa Axbrink

Opinnäytetyön nimi: DofE-ohjelman Vihreä Polku: Ympäristöteemoihin painottuva harrastusohjelma nuorille

Sivumäärä: 36 ja 9 liitesivua

Työn ohjaaja(t): Suvi Tuominen

Työn tilaaja(t): Avartti-säätiö

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää Avartti-säätiön tarjoamaa toimintaa: The Duke of Edinburgh's International Award Suomi (DofE) ohjelmaa. Kehittämistyön tavoitteena oli luoda Vihreälle Polulle mallipohja ja ohjeistus, joka tulisi osaksi DofE-ohjelmaa. DofE-ohjelman Vihreä Polku on ympäristöteemoihin painottuva harrastusohjelma, jonka nuoret voivat halutessaan valita. Idea on lähtöisin tilaajalta, heidän kuultuaan nuorilta toiveita tämän kaltaiseen ohjelmaan liittyen.

Opinnäytetyön tietoperusta on tehty avaamalla keskeisiä käsitteitä, jotka näkyvät vahvasti DofE-ohjelmassa. Käsitteet ovat: Elämys- ja seikkailupedagogiikka, luontoliikunta, toimijuus ja osallisuus sekä minäpystyvyys. Opinnäytetyön aineistonkeruumenetelmät ja -analyysimenetelmät ovat Benchmarkkaus, teemahaastattelut ja dokumenttianalyysi. Benchmarkkauksen kohteena oli Uuden-Seelannin The Duke of Edinburgh's Hillary Award:in ohjelman Käkäriki – Green Journey osio, jota vertailtiin Suomen DofE-ohjelmaan. Teemahaastattelut toteutettiin yksilö- ja ryhmähaastatteluina DofE-ohjelman Suomen ja Uuden-Seelannin alumneille. Dokumenttianalyysi on tehty Uudesta-Seelannista saaduista Käkäriki – Green Journey:n materiaaleista sekä haastattelujen litteraatioista.

Opinnäytetyön tuotoksena syntyi Avartti-säätiölle DofE-ohjelmaan Vihreä Polku mallipohja. Vihreän Polun avulla voidaan lisätä nuorten tietämystä ja osaamista ympäristöön ja luontoon liittyvistä aiheista. Vihreä Polku mahdollistaa myös nuorille ympäristöystävälliset harrastukset. Vihreä Polku ei ainoastaan edistä nuorten ympäristötietoisuutta vaan tarjoaa myös kestäviä ratkaisuja yhteiskunnallisiin haasteisiin.

Asiasanat: harrastukset, nuoret, ympäristökasvatus, osallisuus, toimijuus

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Bachelor of Humanities, Degree Programme in NGO and youth work

---

Author: Iisa Axbrink

Title: Green Journey for the DofE program: A hobby programme focusing on environmental themes for young people

Number of Pages: 36 and 9 attachment pages

Supervisor(s): Suvi Tuominen

Commissioned by: Avartti Foundation

The purpose of the thesis was to develop the activities offered by the Avartti Foundation: The Duke of Edinburgh's International Award Finland (DofE) programme. The aim of the development work was to create a template and guidelines for the Green Journey, which would become part of the DofE program. Green Journey for the DofE programme is a hobby programme focusing on environmental themes, which young people can choose if they wish. The idea originates from Avartti Foundation, having heard the wishes of young people in connection with such a program.

The knowledge base of the thesis has been made by opening up key concepts that are strongly reflected in the DofE program. The concepts are: Experience and adventure pedagogy, nature exercise, agency and inclusion, and self-efficacy. The data collection methods and analysis methods of the thesis are Benchmarking, theme interviews and documentary analysis. Benchmarking was done on the Kākāriki Green Journey section of New Zealand's The Duke of Edinburgh's Hillary Award programme, which was compared to the DofE programme in Finland. The thematic interviews were conducted as individual and group interviews for the alumni of the DofE programme in Finland and New Zealand. The documentary analysis has been done from the materials of Kākāriki Green Journey received from New Zealand, as well as from the transcripts of interviews.

The result of the thesis was Green Journey template for the DofE program for Avartti Foundation. Green Journey can be used to increase young people's knowledge and competence on environmental and nature-related topics. Green Journey also enables environmentally friendly hobbies for young people. Green Journey not only promotes environmental awareness among young people, but also provides sustainable solutions to societal challenges.

Keywords: hobbies, young people, environmental education, inclusion, agency

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	VIHREÄN POLUN KEHITTÄMISTYÖN TARVE JA TAVOITE	7
	2.1 DofE-ohjelman tausta	7
	2.2 Opinnäytetyön tilaaja.....	8
3	DOFE-OHJELMA KASVATTAJAN TYÖVÄLINEENÄ	9
	3.1 Kuinka DofE-ohjelma toimii.....	9
	3.2 Vihreän Polun hahmottelemista.....	10
	3.3 Ympäristökasvatus nuorisotyössä.....	12
4	TEOREETTINEN VIITEKEHYS	15
	4.1 Elämys- ja seikkailupedagogiikka	15
	4.2 Toimijuus ja osallisuus.....	16
5	AINEISTONKERUUMENETELMÄT JA ANALYYSIMENETELMÄT	19
	5.1 Benchmarkkaus	19
	5.2 Haastattelut.....	20
	5.3 Dokumenttianalyysi	22
6	AINEISTON ANALYYSI JA TULOKSET	25
	6.1 Haastatteluista ja benchmarkkauksesta nousseet sisällölliset teemat	25
	6.2 Haastatteluista nousseet tarpeet ohjeistuksille ja viestinnälle	28
	6.3 Vihreän Polun konseptointi Suomeen.....	32
7	POHDINTA	35
	7.1 Kehittämistyön kulku ja onnistuminen	35

7.2 Vihreä Polku mallipohja	36
7.3 Lopuksi.....	37
LÄHTEET	39
LIITTEET	42

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä tutkimuskysymykseni avulla tullaan vastaamaan, miten organisaation The Duke of Edinburgh's International Award Suomi (DofE) Vihreän Polun konsepti saadaan toimimaan Suomen DofE-ohjelmassa. Tutkimuskysymykseni tähän kehittämistyöhön on: Millä tavoin Vihreää Polkua voidaan toteuttaa Suomessa?

DofE-ohjelma on maailmanlaajuisesti käytössä oleva ohjelma, joka on tarkoitettu koulujen ja oppilaitoksien, organisaatioiden, seurakuntien, kuntien nuorisotyön ja harrastustoiminnan yhdeksi työvälineeksi. Useimmissa maissa, jotka toteuttavat ohjelmaa toimii kansallinen toimisto, joka vastaa maansa DofE-ohjelmasta. Vertailen Uuden-Seelannin kansallisen toimiston toimintaa Suomen kansallisen toimiston eli Avartti-säätiön toimintaan. Vertailemalla, kuinka Uuden-Seelannin The Duke of Edinburgh's Hillary Award on ottanut käyttöönsä heille oman version Vihreästä Polusta (Kākāriki – Green Journey) pystyn pohtimaan, kuinka samankaltainen konsepti saadaan toimimaan myös Suomessa.

Oma henkilökohtainen taustani Suomen DofE organisaatioon on alkanut reilu kaksi vuotta sitten. Olen suorittanut DofE-ohjelman hopeatason, kouluttautunut DofE-ohjaajaksi, osallistunut kansainväliseen Erasmus+ nuorisotyöntekijöille tarkoitettuun koulutukseen Prahassa keväällä 2023 ja ollut mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa Erasmus+ tuettua nuorisovaihtoa Inarissa kesällä 2023. Nuorisovaihdon aikana olen toteuttanut ensimmäisen haastattelun kehittämistyötäni varten. Haastattelin suomalaisia DofE-ohjelman alumneja. Itselleni on tärkeää saada nuorten mielipiteet asiasta kuulluksi ja huomioiduiksi. Tämän takia olen haastatellut DofE-ohjelman alumneja Suomesta ja Uudesta-Seelannista Vihreän Polun luomiseen liittyen.

Opinnäytetyöni alussa kerron tilaajasta, heidän toiminnastaan ja taustaorganisaatiosta. Seuraavaksi olen opinnäytetyöhöni avannut käyttämiäni keskeisiä käsitteitä, jotta teksti olisi tavoitettavampaa. Kerron aineistonhankintamenetelmäni ja kuinka ne määritellään tutkimuksellisen kehittämistyön kannalta. Seuraavaksi kerron itse kehittämistyöstä, joka oli tilaajan toiveiden mukaisesti Vihreän Polun luominen Suomen DofE-ohjelmaan. Vihreästä Polusta olen luonut mallipohjan ja ohjeistuksen, joita tilaaja voi hyödyntää ottaessaan Vihreän Polun toiminnassaan käyttöön. Opinnäytetyöni sisältää perusteita Vihreän Polun tarpeesta ja sen tuomista hyödyistä nuorille.

2 VIHREÄN POLUN KEHITTÄMISTYÖN TARVE JA TAVOITE

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on luoda mallipohja The Duke of Edinburgh's International Award Suomi (DofE) ohjelman Vihreälle Polulle. Opinnäytetyöllä saadaan vastaus tähän kehittämistyön tutkimuskysymykseen. Tutkimuskysymykseni on: Millä tavoin Vihreää Polkua voidaan toteuttaa Suomessa? Näin tutkimuskysymykseni tulosten avulla pystytään luomaan DofE-ohjelman Vihreälle Polulle mallipohja ja ohjeistus.

Idea DofE-ohjelman Vihreän Polun luomiseen on lähtöisin tilaajalta ja kehittämistyö itse DofE-ohjelman alumnina on itselleni todella tärkeää ja mielenkiintoista. Haluan päästä kehittämään Suomessa DofE:n toimintaa. Tilaaja on pitkään miettinyt tämän osion kehittämistä toiminnassaan ja tämä opinnäytetyö mahdollistaa tämän kehittämistyön tekemisen. Nuoret saavat Vihreän Polun avulla enemmän tietoa ympäristöteemoista ja mahdollisuuksia, joiden avulla he voivat lähteä vaikuttamaan, mitä heidän lähiympäristössään tapahtuu.

On tärkeää, että nuorilla on myös mahdollisuus vaikuttaa, kuinka Vihreä Polku kehittyy. Tämän olen huomionnut haastatteleamalla DofE-ohjelman alumneja heidän kokemuksistaan ohjelman suorittamisesta sekä millaisia ajatuksia ja ideoita heillä on Vihreän Polun suhteen. Vihreä Polku tulee mahdollistamaan nuorille ympäristöteemoihin painottuvan DofE-ohjelman. Näin nuoret pääsevät vaikuttamaan omilla päätöksillään ja teoillaan, mitä heidän ympärillään tapahtuu.

Vihreää Polkua toteutetaan jo tällä hetkellä Uuden-Seelannin DofE toiminnassa yhtenä osaluona. Siellä toiminnan nimi on Käkäräriki – Green Journey. Käkäräriki – Green Journey:n toiminta on nuorten toiveista lähtöisin kehitetty toiminta osaksi organisaation The Duke of Edinburgh's Hillary Award:in DofE-ohjelmaa vuodesta 2020 lähtien. (The Duke of Edinburgh's Hillary Award 2023.) Tämän kehittämistyön ideana on pohtia, miten Käkäräriki – Green Journey:tä voidaan soveltaa Suomen konseptiin.

2.1 DofE-ohjelman tausta

DofE-ohjelman ovat luoneet vuonna 1956 Isossa-Britanniassa tohtori Kurt Hahn ja Edinburghin herttua prinssi Philip (The Duke of Edinburgh's International Award Suomi DofE 2023a). Ohjelmaa toteutetaan kansainvälisesti yli 130 maassa ja vuosittain DofE-ohjelmaa suorittaa yli miljoona nuorta. DofE-ohjelman maailmanlaajuisena tavoitteena on tukea ja auttaa

nuoria saavuttamaan henkilökohtaisia muutoksia heidän elämässään, mikä voi johtaa muutoksiin heidän ympäristöissään. (The Duke of Edinburgh’s International Award 2023; DofE Suomi 2023b.)

Suomessa DofE-ohjelma on ollut nuorisotyön työkaluna vuodesta 1999 lähtien ja yli 10 tuhatta nuorta on suorittanut DofE-ohjelman näiden vuosien aikana. DofE-ohjelman tavoitteena on auttaa nuoria löytämään omat vahvuutensa sekä suunnan tulevaan. Ohjelman avulla pystytään kehittämään tärkeitä taitoja harrastuksien kautta. Näitä ovat muun muassa tiimityöskentely- ja vuorovaikutustaidot sekä itsetuntemus ja periksiantamattomuus. (DofE Suomi 2023b.)

2.2 Opinnäytetyön tilaaja

Tämän opinnäytetyön tilaaja on Avartti-säätiö. Säätiö on perustettu vuonna 2012 ja sen tehtävänä on varmistaa, että DofE-ohjelmaa toteutetaan Suomessa kansainvälisten periaatteiden mukaisesti. (DofE Suomi 2023c.)

Avartti-säätiön tarkoituksena on edistää ja tukea nuorisotyötä sekä nuorten monipuolista harrastamista kansallisesti ja kansainvälisesti kielellisestä, etnisestä tai sosioekonomisesta taustasta, asuinpaikasta tai koulutuksesta riippumatta (DofE Suomi 2023c).

Säätiöllä on kansallinen toimilupa The Duke of Edinburgh’s International Award–ohjelmaan. Toimiluvan avulla säätiö voi yksinoikeutetusti toteuttaa DofE-ohjelmaa Suomessa. Säätiön toimintaa tukee Opetus- ja kulttuuriministeriö. (DofE Suomi 2023c.)

DofE-ohjelma tunnettiin Suomessa aikaisemmin nimellä Avartti-ohjelma. Ohjelman nimi vaihtui keväällä 2023 kansainväliseen muotoon. Uusi nimi ohjelmalle on The Duke of Edinburgh’s International Award Suomi ja lyhyesti siitä käytetään nimeä: DofE. (DofE Suomi 2023b.)

3 DOFE-OHJELMA KASVATTAJAN TYÖVÄLINEENÄ

Tässä luvussa avaan, kuinka DofE-ohjelma toimii. Näin hahmottuu, kuinka Vihreä Polku tulee toimimaan osana DofE-ohjelmaa. Avaan myös, miten olen alkanut pohtimaan ja hahmottelemaan Vihreän Polun toimivuutta ja sen merkitystä. Kerron myös, miten ympäristökasvatus on ollut osana nuorisotyötä jo useamman vuosikymmenen ajan.

3.1 Kuinka DofE-ohjelma toimii

DofE-ohjelmaa voi suorittaa kaikki 14–24 vuotta täyttäneet nuoret. Ohjelmaa voi tehdä kaikkialla, missä nuoret toimivat: kouluissa ja oppilaitoksissa, järjestöissä, seurakunnissa, kuntien nuorisotyössä sekä harrastustoiminnassa. (DofE Suomi 2023c.) DofE:n toimintaan yli 60:llä eri organisaatiolla ympäri Suomea on lisenssi tuottaa ohjelmaa. (DofE Suomi 2023d.)

Nuoren omassa DofE-ohjelmassa hän valitsee itselleen harrastukset, jotka haluaa aloittaa. Nuori miettii näille harrastuksille omat henkilökohtaiset tavoitteet. Nuori voi myös jatkaa olemassa olevia harrastuksia, joita hänellä on. Nuori voi aloittaa kaikki harrastukset samanaikaisesti tai yhden harrastuksen kerrallaan. Nuorella on DofE-ohjaaja tukena ja auttamassa häntä ohjelman suorittamisessa. (DofE Suomi 2023e.)

DofE-ohjelmaan kuuluu viisi osiota: Taito, Liikunta, Vapaaehtoisuus, Seikkailu ja kultatasolla suoritettava Projekti. DofE-ohjelma rakentuu kolmesta tasosta, jotka ovat pronssi, hopea ja kulta. Jokaisella tasolla on omat tavoitteet ja vähimmäiskesto tasolle. Tasojen kuvaukset tekstissä seuraavaksi: (DofE Suomi 2023e.)

- Pronssitasoa voi alkaa suorittamaan, kun on täyttänyt 14-vuotta, ja minimi suoritus aika on kuusi kuukautta.
- Hopeatasoa voi alkaa suorittamaan, kun on täyttänyt 15-vuotta, ja minimi suoritus aika on 12 kuukautta.
- Kultatasoa voi alkaa suorittamaan, kun on täyttänyt 16-vuotta, ja minimi suoritus aika on 18 kuukautta. Kultatasoon sisältyy myös Projekti, jonka nuoret suorittavat ryhmätyönä.

Jokaisessa tasossa nuoret suorittavat ryhmätyönä Seikkailun. Seikkailussa nuorten ryhmä suorittaa joko tutkimusmatkan tai vaelluksen heille uudessa ympäristössä. Nuoret viettävät

luonnossa kahdesta neljään päivään riippuen siitä, minkä tason Seikkailua suoritetaan. Seikkailun kesto tasoittain: (DofE Suomi 2023e.)

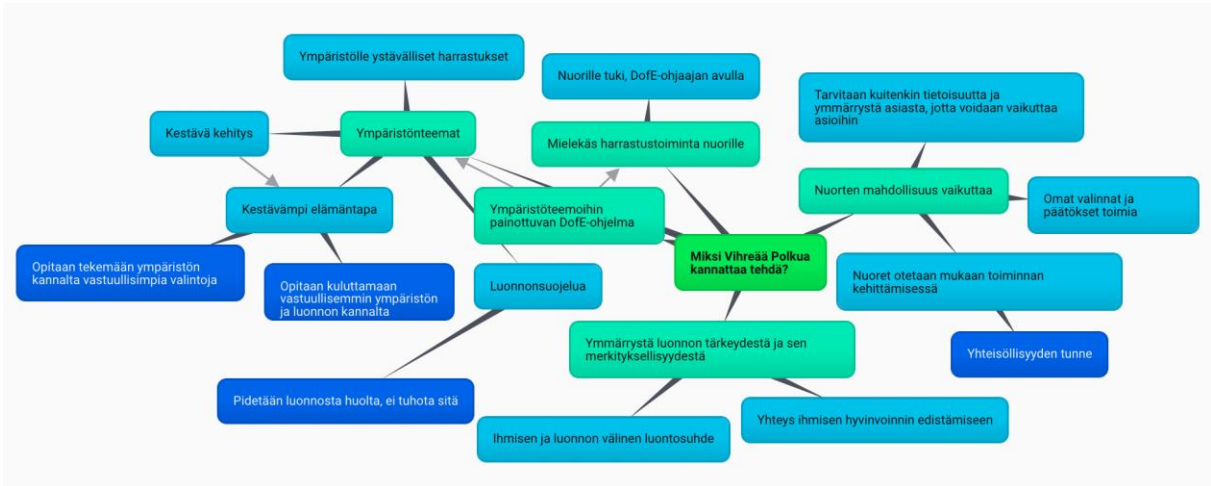
- Pronssitasossa nuoret viettävät luonnossa kaksi päivää ja yhden yön.
- Hopeatasossa nuoret viettävät luonnossa kolme päivää ja kaksi yötä.
- Kultatasossa nuoret viettävät luonnossa neljä päivää ja kolme yötä.

Ohjelman suorittamista kirjataan viikoittain nettisivujen tai mobiilisovelluksen kautta omaan profiiliin. Nettisivujen ja sovelluksen nimi on Online Record Book lyhyesti ORB. ORB:n avulla ohjelman suorittamista on helppo kirjata ja seurata. Nuoren DofE-ohjaaja näkee myös edistyksen ORB sovelluksen tai nettisivujen kautta. DofE-ohjaajina voivat toimia esimerkiksi nuorisotyöntekijät, vanhemmat, opettajat, asuntola-ohjaajat ja eri lajien valmentajat. Ohjaaja on tukena nuorelle ja auttaa häntä tarvittaessa valitsemaan aktiviteetit, tavoitteiden miettimisessä ja valmistautumisessa Seikkailu-osioon. (DofE Suomi 2023f.)

Suoritettuaan DofE-ohjelman loppuun asti nuori saa tunnustuksen siitä tasosta, minkä hän on suorittanut. Tunnustus on DofE-merkki ja -todistus. (DofE Suomi 2023f.) DofE-ohjelman tunnustuksien jako järjestetään yleensä Säätytalolla. Vuoden 2023 lokakuussa tunnustuksien jako järjestettiin keskuskirjasto Oodin Majansalissa. Tässä juhlassa sain itse oman DofE-todistuksen ja -merkin suorittuani DofE-ohjelman hopeatason. Todistuksen ja merkin jakoi Liikunta-, urheilu- ja nuorisoministeri Sandra Bergqvist.

3.2 Vihreän Polun hahmottelemista

Tutkimuksellisessa kehittämistyössäni olen aloittanut Vihreän Polun suunnittelemisen pohtimalla, miten Vihreää Polkua voidaan toteuttaa. Mietin myös, miksi Vihreää Polkua kannattaa tehdä. Vihreä Polku tulee olemaan osa Suomen DofE-ohjelmaa, jossa harrastukset painottuisivat pelkästään ympäristöteemoihin. Alla olevassa kuvassa näkyy, miten olen alkanut hahmottelemaan miellekartan avulla, miksi Vihreää Polkua kannattaa tehdä.

Kuva 1: Miksi Vihreää Polkua kannattaa tehdä?

Kuvan 1. mukaisesti näkyy miellekartassani eri värilaatikoilla jaoteltuja teemoja Vihreän Polun suhteen. Olen aloittanut miellekartan tekemisen kysymällä itseltäni kysymyksen: ”Miksi Vihreää Polkua kannattaa tehdä?”. Tämän jälkeen olen alkanut kirjaamaan omia vastauksiani kysymykseeni liittyen, jolloin rakentui miellekarttani Vihreästä Polusta. Miellekartassa mielestäni keskeisimmät vastaukseni kysymykseeni ovat muun muassa: ympäristöteemoihin painottuva DofE-ohjelma, ympäristöteemat, kestävä kehitys, kestävämpi elämäntapa, luontosuhde, luonnon yhteys ihmisen hyvinvoinnin edistämiseen, luonnonsuojelu, mielekkäät harrastukset nuorille sekä nuorten mahdollisuus vaikuttaa omilla valinnoillaan ja päätöksillään.

Vihreää Polkua tulee suorittamaan 14–24-vuotiaat nuoret. Tämän toiminnan avulla nuorten non-formaali oppiminen tapahtuisi myös luonnon tarjoamissa paikoissa. Non-formaalilla oppimisella tarkoitetaan tavoitteellista ja vapaaehtoista oppimista. Tämä tapahtuu koulun ulkopuolella järjestetyssä toiminnassa. (Association of Non-Formal Education 2023.) Näin ollen nuoret saisivat itse valita mieluiset harrastukset Vihreälle Polulle. Vihreän Polun avulla nuori voisi mahdollisesti mennä myös oman mukavuusalueensa ulkopuolelle. Esimerkiksi, jos nuori ei vielä tiedä paljon ympäristöaiheisista teemoista, Vihreän Polun suorittaminen voisi muuttaa asiaa tässä tapauksessa. Nuoren ei kuitenkaan tarvitsisi jäädä yksin asian kanssa, vaan hänellä olisi DofE-ohjaaja kenen puoleen hän voi kääntyä.

Vihreä Polku tulee olemaan osa Suomen DofE-ohjelmaa, siten että nuoret voivat valita ympäristöteemoihin painottuvan harrastusohjelman. Tämänhetkisessä suunnitelmassani Vihreän Polun Taito ja Vapaaehtoisuus osioihin tulee valita harrastukset, jotka menevät ympäristöteemojen alapuolelle. Liikunta osion harrastus pysyy samana kuin DofE-ohjelmassa

on tälläkin hetkellä eli siinä keskitytään fyysisen- ja mielenterveyden hyvinvoinnin edistämiseen tai ylläpitämiseen. Vihreässä Polussa Seikkailu tulee myös pysymään samana, kuin mitä se nyt on DofE-ohjelmassa.

Suunnitelmani on, että tämän kehittämistyön valmis tuotos tulee olemaan Vihreälle Polulle mallipohja ja ohjeistus, koska sitä ei vielä toteuteta Suomen DofE-ohjelmassa. Uskon tämän tuotokseni auttavan Vihreän Polun käyttöönottoa Suomen DofE-ohjelmassa. Mallipohjasta näkee, mitkä eri aktiviteetit menevät ympäristöteemojen alapuolelle. Mallipohja tulee olemaan nuorten apuna heidän valitessaan, mitkä harrastukset he haluaisivat aloittaa Vihreää Polkua suorittaessa. Vihreä Polku kannustaa nuoria ottamaan ympäristöteemat huomioon omassa DofE-ohjelmassa.

3.3 Ympäristökasvatus nuorisotyössä

Ympäristökasvatus on syntynyt huolesta, mitä ympärillämme olevalle ympäristölle tapahtuu. 1960-luvulla tämä huoli on tullut ensimmäisen kerran esille. Tästä huolesta syntyi maailmanlaajuinen ympäristöliike. Uskotaan, että kyseinen ympäristöliikkeen työnsi käyntiin amerikkalaisen biologin Rachel Carsonin vuonna 1962 julkaisema kirja *Silent Spring* (Suomennos *Äänetön kevät*). Carsonin julkaisemat kirjat vuonna 1992 *The limits to Growth* (Suomennos *Kasvun rajat*) ja vuonna 2004 *The limits to Growth – 30 years later* (Suomennos *Kasvun rajat – 30 vuotta myöhemmin*) nähdään vaikuttaneen myös ihmisten ympäristöhuoleen. Näiden kirjojen myötä tietoisuus ympäristölle haitallisista aineista ja tavoista ovat nousut ihmisten tietoisuuteen paikallisesti, kuin globaalistikin. (Cantell, Aarnio-Linnavuori & Tani 2020, 10–11.)

Suomalaisten ympäristöhuolet ovat näkyneet mediassa jo vuodesta 1979 lähtien. Uskotaan, että ympäristöhuolien alkua Suomessa on lähtenyt Forssassa sijaitsevasta Kojjärvestä ja sen tapahtumista. Vuonna 1979 uhkana on ollut Kojjärven kuivaaminen, mikä olisi heikentänyt lintujen pesimistä Kojjärven alueella. Luonnonsuojelijat yhdistivät voimansa ja toimivat yhdessä pyrkiäkseen estämään Kojjärven kuivumisen. Poliisit ovat väkisin joutuneet irrottamaan luonnonsuojelijat maansiirtokoneista, joihin he olivat itsensä kahlinneet. Tämä teko on tuonut ympäristönsuojelukonfliktit näkyväksi Suomen kansalaisille ja oli alkuna vihreälle liikkeelle. Vuonna 1992 Kojjärvi on rauhoitettu pysyvästi. (Cantell, Aarnio-Linnavuori & Tani 2020, 11.)

Useat tapahtumat vuosien aikana ovat esimerkkejä yhteiskunnan ja ympäristön muutoksista. Nämä tapahtumat ovat kasvattaneet ihmisten tietoisuutta ympäristöhuolista. Cantell, Aarnio-Linnavuori ja Tani (2020) kertovat, että tälläkin hetkellä ympäristöhuolet ovat näkyvissä globaalisti ilmastonmuutoksen takia.

Luonnontieteilijät ovat alkaneet vaatimaan 1960-luvulla ensimmäisen kerran ympäristö- ja kasvatusopetusta. Tällä tavoin ympäristötiedon opettaminen sekä yhteiskunnallisten kysymyksen käsittely ympäristökasvatuksessa on alkanut. (Cantell, Aarnio-Linnavuori & Tani 2020, 11–12.) Unesco on Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö, jonka tarkoituksena on muun muassa edistää tiedon ja ideoiden jakamista. Unesco on ollut merkittävässä asemassa ympäristökasvatuksen syntyessä. Ympäristökasvatuksen sisältöjä ja tavoitteita on linjattu kansainvälisissä kokouksissa vuonna 1972 ja 1977. Näihin kokouksiin on osallistunut Unescon lisäksi YK ja YK:n ympäristöjärjestö The United Nations Environment Programme (UNEP). (Cantell, Aarnio-Linnavuori & Tani 2020, 12; UNESCO 2023.)

Ympäristökasvatus nuorisotyössä tapahtuu nonformaalin oppimisen kautta. Monet nuorisjärjestöt järjestävät ympäristöteemojen alapuolelle menevää toimintaa. Näitä ovat esimerkiksi kerho- ja leiritoiminta sekä muu vapaa-ajan toiminta. Eri kuntien nuorisotyössä voidaan myös nähdä ympäristökasvatusta. Nuorisotyön ja ympäristökasvatuksen tavoitteet kulkevat rinnakkain. Tavoitteita ovat muun muassa vuorovaikutustaitojen kehittyminen, toimijuuden ja osallisuuden vahvistaminen sekä yhteisöllisyyden tunteminen. (Tsatloglou 2023, 14–15.)

Ympäristökasvatuksella ihmisten ongelmaratkaisutaidot ja kriittinen ajattelu kehittyvät. Kuten myös ympäristöongelmien ratkaisutaidot kehittyvät. Ympäristökasvatus tapahtuu luonnon tarjoamissa paikoissa ja keskiössä on ympäristöön liittyvä tieto. Tavoitteena on edistää nuorten tietoisuutta ympäristöaiheista sekä auttaa heitä käsittelemään sitä. Ympäristökasvatuksessa onnistutaan, kun oppiminen tapahtuu ympäristössä, opitaan ympäristöstä lisää ja toimitaan ympäristön puolesta. (Cantell, Aarnio-Linnavuori & Tani 2020, 12–13, 115, 117.)

Nuorisotyöllä ja ympäristökasvatuksella voidaan vahvistaa nuorten luontosuhdetta. Luontosuhteella voidaan tarkoitetaan yksilön käsitystä luonnosta, ajattelutapaa ja asennetta luontoa kohtaan. Kaikilla on oma henkilökohtainen suhde luontoon. Luontosuhde alkaa rakentumaan jo varhaisessa iässä ja jatkaa muokkautumista koko elämänajan. Luontosuhde voi

tukea ihmisen kokonaisvaltaista hyvinvointia, mikä auttaa toimimaan luonnon ja oman hyvinvoinnin puolesta. (Annola & Kukkonen 2021.)

4 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

Tässä luvussa käydään läpi teorioita, jotka näkyvät vahvasti DofE-ohjelmassa. Elämys- ja seikkailupedagogiikka tulevat vahvasti näkyviin DofE-ohjelman Seikkailu-osiossa, kun nuoret viettävät aikaa luonnossa kahdesta neljään päivään ja työskentelevät siellä ryhmässä. Toimijuus ja osallisuus puolestaan näkyvät DofE:ssa nuorten kuuluessa yhteisöön sekä heidän omien päätöksien tekeminen suhteessa heidän oman DofE-ohjelmansa suorittamiseen.

4.1 Elämys- ja seikkailupedagogiikka

Saksalainen pedagogi Kurt Hahn (1886–1974) tunnetaan yhtenä elämyspedagogiikan kehittäjänä. Keskeisiä käsitteitä Hahnin elämyspedagogiikassa ovat itsensä löytäminen, emotionaalisuus, yhteisöllisyys ja toiminta. Hahn on ottanut vaikutteita muun muassa Platonin, Goethen sekä Rousseauin ajatuksista pedagogiikkansa kasvatusteoriaan. Elämyspedagogiikalla tarkoitetaan ihmisen oppimisen ja kasvun mahdollistamista elämysten kautta. Elämyspedagogiikan mukaan jokainen ihminen voi kehittymisen avulla kasvaa henkisesti sekä kaikista ihmisistä löytyy jotain hyvää. (Outward Bound Finland 2022.) DofE:n teoreettinen viitekehys pohjautuu Hahnin elämyspedagogiikkaan. DofE-ohjelman perustajat uskoivat, että muutos nuorissa voi tulla oppimisen ja uusien kokemusten kautta. (DofE Suomi 2023a.)

Beams ja Brown (2016) kertovat kuinka elämyspedagogiikan sekä seikkailupedagogiikan ytimessä muodostuu kokemuksellinen, kokonaisvaltainen sekä refleктоiva oppiminen. Tämä oppiminen elämys- ja seikkailupedagogiikassa tapahtuu pääsääntöisesti luonnossa toimimisella ja liikkumisella. Elämys- ja seikkailupedagogiikan avulla voidaan harjoitella ongelmanratkaisu- ja vuorovaikutustaitoja sekä opitaan, että oppiminen on välillä haastavaa. (Beams & Brown 2016, 5, 34, 93.)

Marttilan (2020) mukaan luonto tarjoaa harrastusmahdollisuuden usealle eri aktiviteetille. Elämys- ja seikkailupedagogiikassa luonto tarjoaa kokemuksellisen oppimisympäristön ja mahdollisuuden harrastaa luontoliikuntaa. Luontoliikuntaa voidaan harrastaa ympäri vuoden. Eri vuodenajat mahdollistavat eri harrastusaktiviteettien toteuttamisen ja näin syntyy erilaisia kokemuksia ja elämyksiä luonnossa. Luonnon vaikutus terveyteen nähdään fyysisen- ja mielenhyvinvoinnin edistäjänä. Luonnossa liikkuminen ja oleminen tuottaa iloa sekä helpotusta arjen murheisiin. Luontoliikunta voi laskea ja tasata verenpainetta ja sykettä sekä alentaa stressi tasoja. Luonnossa liikkumisen hyötyjä ovat muun muassa tasapainon ja lihaskunnan kehitys.

Seikkailu- ja elämyspedagogiikan avulla voidaan harjoitella sosiaalisia suhteita. Luonto tarjoaa ihmisille uusia ja vieraita paikkoja, missä ryhmätyöskentelyn avulla harjoitellaan sosiaalisia vuorovaikutuskohtaamisia. Ryhmän jäsenet voivat luonnossa toimia eri tavalla, kuin miten he toimisivat tutussa ympäristössä kuten esimerkiksi kotona. Uudessa tilanteessa ja ympäristössä ryhmän jäsenet voivat kokeilla tehdä asioita eri tavalla, nähdä miten ryhmän dynamiikka vaikuttaa tilanteessa toimimiseen sekä saada yhteisöllisen tuen ryhmän muilta jäseniltä. Lisäksi he voivat nähdä, kuinka oma toiminta vaikuttaa ryhmään. Ryhmältä saatu tuki sekä palaute omasta toiminnasta auttavat ryhmän jäseniä kasvussa ja kehityksessä. (Marttila 2020, 163–164.)

DofE-ohjelmassa jokainen nuori tulee suorittamaan vähintään Seikkailu-osion luonnossa. Seikkailu toteutetaan nuorille uudessa ympäristössä ja he suorittavat sen ryhmässä. Elämys- ja seikkailupedagogiikka näkyvät Seikkailu-osion kautta vahvasti DofE-ohjelmassa. Nuori voi tietenkin halutessaan suorittaa DofE-ohjelman muitakin osioita luonnon tarjoamissa paikoissa.

4.2 Toimijuus ja osallisuus

Silvonen (2015) kertoo, että toimijuus nähdään ihmisen paikkana yhteiskunnassa, millä tavalla hän toimii, kuinka aktiivisesti yksilö on mukana päätöksien teossa ja kuinka hän kokee olevansa osa yhteisöä. Toimijuutta nähdään myös yksilön tasolla eri valintojen merkein, kun on mahdollisuus toimia eri tavalla - näin ihmiset saavat toiminnan vapautta. Ymmärtääksemme toimijuutta pitää myös omaksua yksilön näkökulma asiassa ja tarkastella sitä minä persoonan avulla. Tällä tavoin yksilö pystyy säätelemään omaa toimijuuden suhdettaan ympärillä olevaan maailmaan. (Silvonen 2015, 6, 8, 11–12.) Kuusela (2016) lisää, että toimijuus nähdään myös kykyinä saada aikaan tai tehdä tavoitteellista muutosta elämässä. Oman toiminnan kautta halu ottaa kantaa, osallistua sekä edistyä yksilönä tai yhteisössä. (Kuusela 2016.)

DofE-ohjelma mahdollistaa nuorille toimijuuden käyttämistä ohjelmassaan. Tämä näkyy nuoren päätöksen tekemisessä, mitkä harrastukset hän haluaa aloittaa vai jatkaako jo kyseisellä hetkellä olevia harrastuksia ohjelmaa aloittaessaan.

Sosiopsykologian avulla on opittu, että minäpystyvyys ja toimijauskomukset rakentuvat ihmisten välisistä vuorovaikutustilanteista kuten esimerkiksi hyvän tekemisen kautta, ymmärtäväisyyden kautta ja elämän hallittavuuden kautta. Minäpystyvyyden vaikutus arkipäiväisessä elämässä on merkityksellinen. Sen pystyy näkemään esimerkiksi, kuinka

sitoutunut yksilö on oppiessaan uutta asiaa. Minäpystyvyys vaikuttaa myös, kuinka sinnikäs yksilö on haasteiden lähestyessä – jatkaako hän eteenpäin vai antaako hän periksi haasteelle. Minäpystyvyys linkittyy ihmisten itsetuntemuksiin ja siihen, luottavatko he omiin kykyihinsä. Keskeistä minäpystyvyydessä on sosiaalisen ympäristön merkitys ja kuinka minäpystyvyyttä koetaan. Yksilön kehittämisessä minäpystyvyys on tärkeässä asemassa. Tämä vaikuttaa siihen, kuinka ihminen toimii tietojensa ja taitojensa kanssa sekä kuinka hän motivoi itseään pysymään motivoituneena. Minäpystyvyys rakentuu muun muassa menneistä kokemuksista eli onnistumisen ja epäonnistumisen kokemukset, sekä sosiaalinen ja verbaalinen vaikuttaminen. (Isola, Kaartinen, Leemann, Lääperi, Schneider, Valtari & Keto-Tokoi 2017, 18–19; Tiusanen 2021, 6–7.)

Minäpystyvyys näkyy kaikissa DofE-ohjelman osiossa. Tämä tulee näkyviin siinä, miten nuori pysyy motivoituneena tehdessään ohjelmaansa, millaiset vuorovaikutustilanteet ovat nuoren DofE-ohjaajan kanssa sekä ryhmänä tehtävässä Seikkailu- ja Projekti-osiossa. Tietysti minäpystyvyys näkyy vahvasti siten, että miten sinnikkäästi nuori tekee omaa ohjelmaansa.

Osallisuus voidaan määritellä tunteena kuulua johonkin. Se on vaikuttamista omaan elämään ja miten se kulkee, millaiset mahdollisuudet ovat ja mahdollisuuteen vaikuttaa yhteisiin asioihin. Vaikuttamisen ja omien päätöksien lisäksi osallisuuden osa omassa elämässä on kasvua omaksi itsekseksi. Osallisuus ei ole myöskään yksilön oma ominaisuus, vaan kokemuksen kautta ymmärrystä ihmisten välisiin vuorovaikutussuhteisiin. Ihmisen ja luonnon väliseen vuorovaikutukseen tarvitaan myös osallisuutta. Näin merkityksellisyyden tunne ja kokemukset sekä usko omaan toimijuuteen kehittyvät ja kasvavat. Tämä on tärkeää siksi, että ihmiset jaksavat yrittää vaikuttaa, mitä heidän ympärillään tapahtuu. Arjessa tapahtuva osallisuus on vuorovaikutusta muiden ihmisten kanssa sekä tietoisuutta ja tarkkailua mitä ympärillämme tapahtuu. Näin voimme muodostaa samaan aikaan uusia tulkintoja ja mielipiteitä asioista. Ihmisen on myös tunnettava itsensä olevan arvokas muiden silmissä, jotta voi myös itse tuntea olonsa arvokkaaksi. Näin ollen osallisuus omassa elämässä on, että voi elää arvostettuna, nähtynä, kuultuna, ymmärrettynä sekä merkityksellisenä osana eri yhteisöjä, suhteita tai ryhmiä (Isola, Kaartinen, Leemann, Lääperi, Schneider, Valtari & Keto-Tokoi 2017, 5, 16, 19, 25; Suoninen, Pirttilä-Backman, Lahikainen & Ahokas 2013, 289–290.)

DofE-ohjelmassa edistetään nuorten osallisuutta. Ohjelma mahdollistaa nuorille olla osana DofE:n yhteisöä, uusien kokemusten luomisen harrastuksien parissa ja että nuori voi vaikuttaa, miten ohjelma tulee osaksi arkipäivästä elämää.

Osallisuutta ja toimijuutta pystytään edistämään joskus myös todella pienin keinoin. Kuten esimerkiksi toisen ihmisen osallisuutta ja toimijuutta pystytään auttamaan esimerkiksi tukemalla häntä. Näin yksilö voi siitä saada tarvitsemansa rohkaisun. Osallisuudessa mahdollisuuksien näkeminen on tärkeää. Koska jos tuota mahdollisuutta ei nähdä, ei sitä myöskään aleta tavoittelemaan. Tämän asian tiedostaminen on tärkeää ihmisille ja siihen tarvittavan tuen antamiselle. Yksi hyvä tapa edistää toimijuutta ja osallisuutta on panostaa ihmisten hyvinvoinnin edistämiseen. Eri palveluihin voidaan lisätä ihmisten osallisuuden kokemista sekä panostaa enemmän yhteisiin toimintoihin. Oman hyvinvoinnin huolehtimisessa sekä terveellisten elämäntapojen päätöksissä ihminen tarvitsee tukea. Toiveikkaus ja mahdollisuudet edesauttavat päätöksissä. Ihmisen on oltava osallinen omassa elämässä. Yhteiskunta pystyy tukemaan tässä luomalla turvallisia ja luottamuksellisia paikkoja. Osallisuus edellyttää aineettomien ja aineellisten tarpeiden tyydyttämistä. Kuin myös osallisuuden liittäminen erilaisiin vaikutusprosesseihin, jotta ihmiset kokevat oman vaikuttamisen mahdolliseksi. (Isola, Kaartinen, Leemann, Lääperi, Schneider, Valtari & Keto-Tokoi 2017, 29, 60–61.)

DofE-ohjelma tukee nuorten osallisuutta, toimijuutta ja minäpystyvyyttä mahdollistamalla nuorille toiminnan, jossa nuoret pääsevät itse päättämään, miten he haluavat DofE-ohjelmansa suorittaa. Ohjelma tarjoaa nuorille myös avun ja tuen saamisen DofE-ohjaajalta.

5 AINEISTONKERUUMENETELMÄT JA ANALYYSIMENETELMÄT

Tässä luvussa kerron, mitä menetelmiä käytin aineistoni keräämiseen. Tilaajalta saatujen materiaalien avulla pystytään vertailuanalyysin avulla pohtimaan Uuden-Seelannin Käkäräki – Green Journey:n soveltuvuutta Suomen DofE-ohjelman Vihreän Polun luomisessa. Haastattelujen avulla sain kuulla DofE-ohjelman alumnien kokemuksia sekä heidän ideoitansa Vihreän Polun suhteen.

5.1 Benchmarkkaus

Benchmarkkauksella tarkoitetaan oman toiminnan vertaamista toisten toimintaan eli vertailuanalyysia. Benchmarkkauksen ideana on toisilta oppiminen yleensä alan esikuvilta sekä oman toiminnan kyseenalaistaminen. Benchmarkkauksen tavoitteena on selvittää oman toiminnan heikkouksia ja löytää niille ratkaisuja. (Laaksonen 2019.) Benchmarkkausta käytetään oppimis- ja kehittämismenetelmänä, jolla saadaan tietoja erilaisista ympäristöistä (Laine 2007, 12).

Tämän kehittämistyön benchmarkkauden kohteena on The Duke of Edinburgh's Hillary Award, jonka toiminta on Uudessa-Seelannissa. Vertailen Uuden-Seelannin DofE-ohjelman Käkäräki – Green Journey osiota Suomen DofE-ohjelman toimintaan. Benchmarkkausta hyödynnän vertailemalla tilaajalta saamiani materiaaleja (Liite 1.) suunnitellessani Vihreän polun versiota Suomen DofE-ohjelmaan. Materiaaleissa näkyy ohjeistus, miten DofE-ohjelman Käkäräki – Green Journey osio toimii Uudessa-Seelannissa. Ensimmäiselle sivulle on kirjoitettu jokaisen DofE-ohjelman osion kohdalle lyhyt informoiva teksti ja toiselta sivulta näkyy taulukko, minne on kirjattu jokaisen osion alle eri aktiviteetteja, mitkä sopivat kyseiseen kohtaan.

Benchmarkkaus menetelmä mahdollistaa soveltaa opitun tiedon käytäntöön, jolloin pystytään näkemään tämä oivaksi kehittämistyön menetelmäksi. Benchmarkkaus menetelmää pystytään soveltamaan työtapoihin, tuotteisiin kuin myös prosesseihin sekä asiakaspalveluun. Vertailua voidaan tehdä laadun ja tuottavuuden suhteeseen. Menetelmää voidaan hyödyntää joko koko toiminnan vertailuun tai tietyn toiminnan osia vertaillen. Vertailua pystytään tekemään hyvin yksityiskohtaisesti tai vain kokonaisuuksien tasolla. Tavoite benchmarkkauksessa on oppia muilta ja viedä opittu tieto oman organisaation käyttöön. Benchmarkkaus on jatkuva menetelmä, jolla toimintaa voidaan aina vain kehittää paremmaksi. (Laine 2007, 12, 21.)

Menetelmänä benchmarkkaus toimii parhaiten sellaisiin kohteisiin, jotka voidaan selkeästi määritellä. Taustatutkimusta on tehtävä aktiivisesti eri vertailukohteista ja heidän tuloksistaan. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 186.)

Prosessina benchmarkkaus etenee tietynlaisesti vaiheittain. Ensimmäiseksi täytyy määritellä kohde, jota halutaan kehittää. Toiseksi etsitään kohde, josta halutaan oppia. Kolmanneksi täytyy sisäistää oma toiminta eli se mitä halutaan kehittää. Neljänneksi opetellaan valitun kohteen tapa toteuttaa toimintaa. Viidenneksi analysoidaan löydetty tulokset. Kuudenneksi määritellään tavoitteet. Seitsemänneksi sovelletaan löydettyjä oman toiminnan parantamistoimenpiteitä omaan organisaatioon sopiviksi. Kahdeksanneksi otetaan opittu käyttöön. (Laine 2007, 15.)

On huomioitava, ettei benchmarkkaus ole toisten toimintojen kopioimista. Menetelmän tarkoitus on opettaa ja soveltaa. Pelkkä kopioiminen ei kehitä omaa ajattelua eikä näin ollen toimintaa. Kun benchmarkkausta toteutetaan, voidaan sille sopia sääntöjä, jotka turvaavat kilpailijan yrityssalaisuuksia. Oikein toteutettuna benchmarkkaus antaa kaikille osapuolille jotakin uutta. (Lankford 2002, 60.) Benchmarkkauksen aikana yleensä tulee ilmi odottamatonta tietoa, jota ei olisi pystynyt ennakoimaan. Tätä tietoa pystyy kuitenkin hyödyntämään, kun tällaiseen tilanteeseen on varauduttu. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 186.)

5.2 Haastattelut

Haastatteluja tein yhteensä kolme kappaletta temahaastatteluina. Yhden ryhmähaastattelun suomalaisille DofE-ohjelman alumneille ja kaksi yksilöhaastattelua Uuden-Seelannin DofE-ohjelman Kākāriki – Green Journey alumneille.

Ryhmähaastattelu on tehty osana nuorisovaihtoa, mikä järjestettiin kesällä 2023 Inarissa. Haastattelu on toteutettu nuorisovaihdon aikana, koska nuoret asuvat eri puolilla Suomea. Nuorisovaihto mahdollisti kaikkien haastateltavien paikalla olemisen samanaikaisesti samassa paikassa. Haastattelun kuutta 18–24-vuotiasta nuorta ryhmähaastattelussa. Haastattelu kesti yhteensä 46 minuuttia. Haastateltavat nuoret ovat suorittaneet DofE-ohjelmasta yhden tai useamman tason. Tämän myötä nuoret valikoituivat haastateltaviksi kokemuksiansa perusteella DofE-ohjelman suorittamisesta. Haastattelun myötä saadaan nuorten mielipiteet, ideat ja ajatukset otettua huomioon Vihreän Polun luomisessa. Nuoret ovat lähtökohtaisesti aiheesta ja teemoista kiinnostuneita heidän osallistuessaan Saving Our Nature nuorisovaihtoon. Nuorisovaihdon teemoja oli muun muassa ympäristönsuojelu, luontosuhde, ilmastonmuutos,

ilmastoahdistus, ympäristöahdistus, pikamuoti, vaatevalinnat, ruokavalinnat, kierrätys, luonnossa liikkuminen sekä matkustaminen ympäristöystävällisesti.

Tässä kehittämistyössä teemat liittyvät ympäristöön ja luontoon, jotka tulevat olemaan vahvasti osana DofE-ohjelman Vihreää Polkua. Haastattelukysymykset (Liite 2. & Liite 3.) suunnittelin vastaamaan tutkimuskysymykseeni. Tutkimuskysymykseni on: Millä tavoin Vihreää Polkua voidaan toteuttaa suomessa?

Haastattelukysymyksiä suunnitellessani hyödynsin tekoälyä. Kirjoitin ChatGPT:lle tiivistetysti, mistä aiheesta tulen tekemään haastattelut ja millaisia kysymyksiä voisi aiheeseen liittyen kysyä. Tällä tavalla sain uusia haastattelukysymyksiä monesta eri näkökulmasta kysymysvaihtoehdoiksi, joita muokkasinkin vielä, jotta kysymykset sopisivat paremmin haastatteluihin.

Yksilöhaastattelut tein Teamsin välityksellä Uuden-Seelannin Kākāriki -Green Journey alumneille. Yksilöhaastatteluja tein yhteensä kaksi kappaletta. Alumnien iät menevät 18–26 vuoden ikähaarukkaan, koska he ovat suorittaneet DofE-ohjelman, jonka ikähaarukka on 14–24-vuotiaat. Ensimmäinen haastattelu kesti yhteensä 22 minuuttia ja toinen haastattelu kesti yhteensä 36 minuuttia. Aluksi nämä haastattelut piti olla myös ryhmähaastatteluna, mutta yksi nuori joutui jäämään pois viime metreillä kymmenen tunnin aikaeron vuoksi, joten tein suunnitellun ryhmähaastattelun yksilöhaastatteluna. Tämän jälkeen vielä yksi alumni Uudesta-Seelannista oli minuun yhteydessä ja oli innokas osallistumaan haastatteluun, joten tämänkin haastattelun toteutin yksilöhaastatteluna.

Haastattelut nähdään oivana tapana kerätä tutkimusaineistoa. Haastattelun tavoitteena on kerätä uutta tietoa asiasta tai ilmiöstä. Haastattelu on vuorovaikutusta haastattelijan ja haastateltavan välillä. Haastattelut nähdään keskusteluina, joille on asetettu etukäteen tavoite. Haastatteluja voidaan toteuttaa yksilö-, pari- ja ryhmähaastatteluina. (Eskola & Suoraranta 1998, luku haastattelu; Puusa 2020, luku 6. Haastattelutyypit ja niiden metodiset ominaisuudet; Hirsjärvi & Hurme 2022, luku 5.3 Yksilö- vai ryhmähaastattelu.)

Teemahaastattelulla tarkoitetaan etukäteen huolellisesti suunniteltua haastattelurunkoa, jossa haastattelun aikana kysymysten järjestys saattaa muuttua tilanteen mukaan. Teemahaastattelut käydään tyypillisesti keskustelun merkein. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 41; Hirsjärvi & Hurme 2022, luku 4.2.3 Teemahaastattelu-puolistrukturoitu haastattelu.) Teemahaastatteluja on hyödyllistä käyttää, haluttaessa selvittää vähän tiedettyjä asioita tai ilmiöitä. Menetelmä

sopii tutkimusmenetelmäksi silloin, kun ei voida tietää, minkälaisia vastauksia tullaan saamaan haastatteluista. (Hannila & Kyngäs 2008, 5; Puusa 2020, luku 6. Haastattelutyypit ja niiden metodiset ominaisuudet.)

Tässä kehittämistyössä aineistonkeruumenetelmänä käytetään teemahaastattelua, koska Vihreää Polkua ei toteuteta vielä Suomen DofE-ohjelmassa, joten ei voitu ennakoita millaisia haastattelu vastaukset tulevat olemaan sekä näin saadaan Vihreän Polun teemat haastatteluihin.

Teemahaastattelussa kohdennetaan aihepiiri tiettyihin teemoihin ja yleistä on, että haastateltavilla on jonkin tyyppisiä omakohtaisia kokemuksia aihepiiristä. Näin saadaan ilmi haastateltavan henkilökohtainen kokemus. (Hannila & Kyngäs 2008, 5; Hirsjärvi & Hurme 2022, luku 4.2.3 Teemahaastattelu-puolistrukturoitu haastattelu.)

Ryhmähaastattelulla tarkoitetaan usein 6–12 ihmisen ryhmää, jotka keskustellen vastaavat haastattelijan kysymyksiin tai viritettyyn aiheeseen. Ryhmähaastattelun avulla saadaan usein hyviä ja käyttökelpoisia ideoita esimerkiksi toiminnan kehittämisen tueksi. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 41.) Teemahaastattelumenetelmää voidaan käyttää ryhmähaastattelu tilanteessa. Haastatteliija huolehtii teemojen läpikäymisestä sekä siitä, että jokaisella on mahdollisuus vastata kysymyksiin. Haastatteliija pyrkii myös luomaan innoittavan ilmapiirin keskustelun tueksi. Ryhmähaastattelussa haastateltavat voivat saada tukea toisiltaan ja innostaa keskustelemaan aiheesta enemmän. (Eskola & Suoraranta 1998, luku Haastattelu.) Ryhmähaastattelun etu on samanaikaisesti saatu vastaus useammalta eri haastateltavalta (Hirsjärvi & Hurme 2022, luku 5.3 Yksilö- vai ryhmähaastattelu).

5.3 Dokumenttianalyysi

Dokumenttianalyysillä tarkoitetaan kirjallisten lähteiden analysointia. Aineisto voi koostua haastatteluista, artikkeleista, nettisivuista sekä muista lisäarvoa tuottavasta kirjallisesta materiaalista. Menetelmän avulla saadaan tehtyä päätelmiä verbaalisesta muodosta kirjallisen muotoon. Näitä voivat esimerkiksi olla: haastattelu, keskustelut ja litteroinnit. Menetelmän tavoitteena on analysoida järjestelmällisesti aineistoa sekä luoda selkeästi ja sanallisesti kuvaus kehitettävästä ja tutkittavasta asiasta. Menetelmän analyysitavoista voidaan kaksi keskeistä erotella toisistaan. Sisällön analyysi sekä sisällön erittely. Sisällön analyysillä pyritään kuvaamaan sanallisesti dokumenttien sisältöä. Lisäksi tavoitteena on löytää ja tunnistaa, mitä tekstillä tarkoitetaan. Sisällön erittelyllä pyritään analysoimaan dokumentit, jotka voidaan

määrällisesti analysoida. Esimerkkinä numeromuodossa oleva tekstin sisältö. Dokumenttianalyysin menetelmä perustuu loogiseen tulkitsemiseen sekä päättämiseen. Menetelmää käytetään yleensä myös muiden tiedonkeruumenetelmien kanssa, näin saadaan toista näkökulmaa kehitettävään asiaan. Dokumenttianalyysia tehdessä on hyvä muistaa olla kriittinen sekä pohtia dokumenttien luotettavuutta. Tiedon luotettavuuteen vaikuttaa kuka on tiedon tuottanut sekä mihin tarkoitukseen tieto on tuotettu. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 43, 136–137.)

Dokumenttianalyysin prosessi kulkee vaiheittain. Ensimmäisenä aineisto valmistellaan. Esimerkkinä litteroidaan haastattelut. Seuraavaksi aineisto käydään läpi useaan otteeseen ja pyritään löytämään yhteys käytettyihin teorioihin. Viimeisenä tehdään tulkinnat ja johtopäätökset aineistosta yhdistäen teoriapohja ja tutkittava ilmiö. Analyysin aloittaessa on päätettävä, miten aineistoa halutaan analysoida. Ilmisisältöä vai piilossa olevia viestejä. Kehittämistyö kuitenkin määrittelee kummalla tavalla aineistoa tullaan analysoimaan. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 137–138.)

Sisällön analysointia voidaan tehdä eri tavoilla: teorialähtöisesti, teoriaohjaavasti tai aineistolähtöisesti. Teoriaohjaava ja -lähtöinen sisältöanalyysi perustuu analyysin yhdistämiseen viitekehykseen, tämä voi olla esimerkiksi analyysin yhdistämistä teoriaan. Aineistolähteisellä analyysillä keskitytään analysoimaan kerättyä aineistoa. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 139.)

Tässä kehittämistyössä käytetään aineistolähteistä analyysia kehittämistyöhön kerätyistä haastattelujen aineistoista. Seuraavaksi avataan aineistolähtöisen analyysin kulku.

Aineistolähtöisen analyysin avulla aineisto pelkistetään eli aineisto pilkkotaan osiin tai tiivistetään. Tämän tarkoituksena on selkeyttää aineistoa. Tällä tavalla saadaan tunnistettua ja rajattua aineistosta eri näkökulmia. Aineiston pilkkomisella tai tiivistämisellä pyritään löytämään aineistosta yhteneväisiä piirteitä ja teemoja sekä löytämään oleelliset havainnot kehittämistyöhön liittyen. Seuraavaksi aineiston ryhmittelyssä käydään huolellisesti läpi alkuperäisaineisto, josta etsitään käsitteet, jotka eroavat tai ovat samankaltaisia keskenään. Käsitteet ryhmitellään järkevästi siten, että samaa asiaa tarkoittavat käsitteet ovat yhdessä. Viimeisessä vaiheessa abstrahoidaan eli pyritään abstraktiin ilmaisuun. Tällä tavalla saadaan yleiskäsitteet pelkistettyä. Abstrahoimalla aineisto erotetaan tutkimuksesta oleellinen tieto, jonka avulla pystymme muodostamaan teoreettiset käsitteet. Yleiskäsitteiden avulla tutkija

pystyy muodostamaan tutkimuskohteeseen kuvauksen ja vertaamaan kuvausta teorioihin. Johtopäätöksiä voidaan verrata alkuperäisaineistoon uuden teorian luomisessa. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 139–140.)

Aineistolähtöisen analyysiin ensimmäinen askel on haastattelujen litteroiminen. Olen jokaisen haastattelun jälkeen litteroinut kyseisen haastattelun. Litterointi tarkoittaa aineiston puhtaaksi kirjoittamista. Olen tallentanut kaikki haastattelut Teamsin kautta. Teamsissä on mahdollista tallennuksen aikana laittaa myös litterointi päälle. Tämä tarkoittaa, että Teams automaattisesti luo litteraatin keskusteluista, kun kyseinen tapaaminen tallennetaan. Ensimmäiseksi aloin käymään läpi tuota Teamsin automaattisesti tehtyä litteraattia. Kuuntelin samalla äänitallennetta varmistaakseni, että litteraatti ja haastattelu täsmäävät, koska automaattisesti luotu litteraatti ei ole aina sana sanasta oikein.

6 AINEISTON ANALYYSI JA TULOKSET

Aineiston analysoimisella on tarkoitus luoda selkeyttä aineistoon sekä tuottaa uutta tietoa asiasta, jota tutkitaan. Aineisto rajataan perustellusti analysoidessa aineistoa ja valinta perustelu voi olla, että vastaus analysoidessa saadaan tutkimuskysymykseen ja tutkimuksen tavoitteeseen. (Eskola & Suoraranta 1998, luku Analyysitavat; Hyvärinen, Nikander & Ruusuvaori 2010, luku Aineistostani ei tullut sellainen kuin piti, siispä aineistoni on huono?.)

Tämän kehittämistyön aineiston analysoinnissa tavoitteenani on selkeyttää aineistoa ja tuoda esille siellä oleva uusi tieto Vihreän Polun luomiseen liittyen. Analysointi menetelminä kehittämistyössä on Benchmarkkaus eli vertailuanalyysi ja dokumenttianalyysi haastatteluista.

6.1 Haastatteluista ja benchmarkkauksesta nousseet sisällölliset teemat

Benchmarkkaus kohteena on Uuden-Seelannin The Duke of Edinburgh's Hillary Award:in Käkäräriki – Green Journey toiminta. Haastattelut, jotka tein Käkäräriki – Green Journey alumneille toivat lisätietoa, kuinka toimintaa toteutetaan Uudessa-Seelannissa.

Materiaalien läpi käymisessä olen huolellisesti lukenut aineiston läpi useamman kerran ja korostanut eri kohtia väreillä, joita voin hyödyntää Vihreän Polun luomisessa. Aloin hahmottelemaan, miltä Vihreän Polun mallipohja tulisi näyttämään ja kirjaamaan mallipohjaan eri aktiviteetteja Taito-, Liikunta- ja Vapaaehtoisuus-osioiden alapuolille.

Uuden-Seelannin materiaaleista (Liite 1.) näkyy ensin esittely Käkäräriki – Green Journey:stä ja seuraavalla sivulla näkyy taulukko, mihin on kirjattu DofE-ohjelman eri osiot: Vapaaehtoisuus, Taito, Liikunta, Seikkailu ja kultatason Projekti. Näiden osioiden alapuolille on listattu eri aktiviteetteja, joita voi suorittaa Käkäräriki – Green Journey:ssä. Ajatuksessani on luoda samankaltainen mallipohja Suomen DofE-ohjelman Vihreä Polku mallipohjalle.

Nostan tekstissä esille haastateltavien ajatuksia ja vastauksia haastattelukysymyksiin. Haastateltavat haluavat pysyä nimettöminä tässä opinnäytetyössä. Yksilöhaastatteluja tein kaksi kappaletta ja heidän vastauksensa tulen merkitsemään tekstiin merkein H1 ja H2. Nostan esille suoria lainauksia haastatteluista, joita en ole muokannut ollenkaan. Suorat lainaukset tulen sisentämään tekstiin. Yksilöhaastattelun suoria lainauksia olen suomentanut tekstissä sitaattien alapuolille. Nostan tekstissä myös esille ryhmähaastateltavien ajatuksia ja vastauksia

haastattelukysymyksistä. Tein yhden ryhmähaastattelun ja heidän vastauksensa tulen merkitsemään tekstiin merkein H3, H4, H5, H6, H7 ja H8.

Yksilöhaastatteluista nousi esille alumnien suorittamia aktiviteetteja, kuin myös uusia ehdotuksia aktiviteetteihin. Näistä haastatteluista nousi eniten esille seuraavat teemat: ympäristön suojele vapaaehtoistyönä, luonnossa oleminen ja luonnon tärkeys.

Yksilöhaastattelussa alumni kertoi, miksi hän ajattelee Vihreän Polun auttavan nuoria:

H1: "I feel like one of the great things about the Green Journey is helping young people to reconnect back to nature."

Suomennos sitaattista: "Koen, että yksi hienoista asioista Vihreässä Polussa on auttaa nuoria palaamaan takaisin luontoon."

Uskon, että Vihreän Polun avulla nuorten luontosuhdetta pystytään vahvistamaan. Samalla vahvistuisi myös minäpystyvyys, toimijuus ja osallisuus ohjelmaa suorittaessa.

Yksilöhaastatteluissa nousi esille myös nämä teemat ja aktiviteetit: Oman ruoan kasvattaminen, puutarhan ja palstan hoito, kompostin hyödyntäminen, vihannesten, kasvien ja hedelmien kasvattaminen siemenestä, luonnossa liikkuminen, erätaidot, luonnon merkitys, lintujen ja kasvien tunnistus kurssit, bioturvallisuus ja saastuminen sekä rannalta roskien keräämistä.

Näitä yksilöhaastattelussa nousseita teemoja ja eri aktiviteetteja pystytään hyödyntämään Vihreän Polun suunnittelemisessa. On tärkeää kuulla suoraan nuorilta, mikä heidän mielestään on tärkeää ja tarjota heille näitä vaihtoehtoja. Mielestäni on tärkeää ottaa nuoret mukaan toiminnan suunnitteluun tai kehittämiseen, kun toiminta on suunnattu heille.

Ryhmähaastattelussa nousi esille eri teemoja sekä aktiviteetteja, joita voisi suorittaa Vihreällä Polulla. Näitä ovat: kierrätys, roskien kerääminen, ympäristön ja luonnon puhdistaminen, luonnossa liikkuminen, opitun tiedon jakaminen, kuinka luonnosta pidetään huolta, vaatteiden huolto ja kirpputorit, pikamuoti ja sen haitat, hidasmuoti ja sen hyödyt, lähiruoka ja luomuelintarvikkeet, ruokavaliot ja niiden vaikutus ympäristön kulutukseen, julkisen liikenteen hyödyt versus autoilu, harrastuksiin liikkuminen, kerhon ohjaaminen ympäristöteemoihin painotteisesti, sosiaalisen median vaikutus ja sen hyödyntäminen ympäristön parantamisessa sekä tiedon jakamisessa ja ekologisempi elämäntapa. Tämän lauseen alapuolelle on lisätty alumnien ehdotuksia eri aktiviteeteiksi:

H6: ”Esimerkiksi jotkut ei osaa poistaa tahroja vaatteistaan, että vaikka niitä vaatteita pesis, ne tahrat silti jää niin ne ei halua sitten käyttää sitä, niin se olisi esimerkiksi hyvä idea esim. yhdessä videossa näyttäisi, että miten tahrat voidaan poistaa tehokkaasti.”

H4: ”Mä mietin kanssa, että sitten kun oli se IG tili idea, että sitten esimerkiksi vaatteissakin voisi niinku informoida ja vaikka tehdä semmoisia opetusvideo, että miten sulle siististi, vaikka hoitaa jotain tiettyä vaatetta. Tai että jos jossain vaikka reikä niin miten saisi silleen niinku hienosti sen paikattua.”

H3: ”Lähtisi vapaaehtoiseksi johonkin tällaisiin kierrätyspaikkoihin tai ruoka apuja ja näitä.”

H4: ”Mulla oli itsellä ihan kerho ohjaaminen, niin sen kerho ohjaamiseen itsessään yrittäisi saada vihreätä polkua ja kierrätystä siihen mukaan.”

H8: ”Semmoinen näihin vihreisiin teemoihin keskittyvä kerho.”

H4: ”No ehkä kierrättämisen voisi varmaan ehkä vapaaehtoistoimintaa silleen liittää, että kerää roskia ja kierrättää ne.”

Alumnit nostivat paljon eri aktiviteetteja esille haastattelujen aikana. Näitä haastatteluvastauksia pystytään hyödyntämään Vihreän Polun mallipohjan luomisessa.

Ryhmähaastattelussa alumnit yhdessä keskustellen vastasivat esittämiini haastattelukysymyksiin. Keskustelussa nousi paljon esille, että pienilläkin teoilla voidaan jo vaikuttaa, mitä ympärillämme tapahtuu. Alumnit keskustelivat haastattelun aikana, että mikä voisi olla Vihreän Polun tavoite ja tässä on heidän vastauksiaan siihen:

H3: ”Sen tavoite voisi olla silleen simppelellä sanottuna, että kerää itelleen tietoa ja niiku oppii siitä ja voi opettaa muillekin.”

H4: ”Joo jos sen jollain tasolla saisi niiku omaa arkielämää silleen ekologisemmaksi, ettei sen tarvitse olla paljoa, mutta ois siinä kuitenkin semmoinen pieni ero siihen aikaisempaan elämäntapaan.”

H5: Niin just pienet teot. Nytkin on silleen kesällä lämmin, vaikka vaatteita ei tarvii laittaa kuivausrumpuun, voi hyvinkin ripustaa sinne pihalle kuivumaan. Kyl se kuivuu sillee tosi hyvin. Semmoiset pienet teot just.

Vihreän Polun avulla nuori voi lisätä omaa tietoisuuttaan ympäristöaiheisiin liittyen valitsemallaan itselleen mielenkiintoiset harrastukset. Ohjelmaa tehdessään nuori voi aloittaa matalalta kynnykseltä ja opetella uusia taitoja ja tietoja ympäristöön ja luontoon liittyen. Nuorella on tukena DofE-ohjaaja, jolta hän voi tarvittaessa pyytää apua ohjelmaa tehdessään.

Olen tämän lauseen alapuolelle kirjannut alumniin vastauksia seuraavaan kysymykseen: Miksi olisi tärkeää, että nuoret valitsevat Vihreän Polun osaksi DofE-ohjelmaa?

H3: ”Koska ne tulee olemaan tulevaisuudessa niitä aikuisia ja ne tulee elää täällä. Niin musta tuntuu, että se pitäisi olla ihan perustaitoja, että osaa kierrättää ja tälleen koska ei tää maapallo kestä ikuisuusiin, jos vaikka eletään vanhalla tottumuksista, että ei kierrätetä, ei mietitä luontoa ja noita kaikkia päästöjä.”

H6: ”Nuoren on paljon helpompaa muodostaa niitä hyviä tai huonoja tottumuksia ja sitten ehkä aikuisempana on kiireistä ja kaikkea sellaista niin nuorempana on se mahdollisuus suurempiin.”

H3: ”Sitä varmaan tulee semmoinen tottumus siihen, niin sitten tulee elämäntapa.”

H5: ”Menee sukupolvesta toiseen tuo oppi.”

H6: ”Tulee hyvä, että mitä nuorempana sen ympäristön ja luonnon merkitys itselleen tulee vahvemmaksi, kun pääsen viettää aika luonnossa.”

H4: ”Ehkä sitten, kun se on tavallaan osittain ohjattua hommaa, niin sitten se on ehkä helpompi aloittaa se ekologisempi elämäntapa, kun sitten siinä tulee se tavallaan pakko tehdä tai silleen että se ei joka päivä voi olla vaan silleen, että no en mä nyt jaksa, mutta sitten kun se on se Avartti siinä niin sitten niinku niin just niin tulee semmoinen, että mä teen nyt Avarttia tässä tästä tulee tuossa tehtyä.”

H6: ”Voi saada muilta vinkkejä ja oppia ja samalla voi myös sosiaalisoida muiden kanssa.”

H5: ”Tosi moni on saanut kavereita tän Avartin kautta. Se sosiaalisuus on tosi tärkeää.”

Haastatteluissa alumnit käyttivät vielä nimiä Avartti ja DofE puhuessaan ohjelmasta. Suomessa DofE tunnettiin aiemmin nimellä Avartti. Nimi on vaihtunut keväällä 2023 Avartti-ohjelmasta DofE-ohjelmaksi. Ympäristökasvatuksen tärkeys nousee esille, kun mietitään nuorten tietoisuutta asiasta. Nuoret tulevat olemaan tulevaisuudessa ne, jotka elävät maapallollamme. Tämän takia on tärkeää oppia taitoja, jotka pitävät huolta luonnon ja ympäristön säilymisestä.

6.2 Haastatteluista nousseet tarpeet ohjeistuksille ja viestinnälle

Ryhmähaastattelussa kysyin alumneilta suunnittelun kannalta tärkeän kysymyksen. Kysymys on mitä pitää ottaa huomioon Vihreän Polun luomisessa? Alapuolelle olen lisännyt heidän vastauksiaan:

H3: ”No ainakin se, että tietäisi siitä ja mitä se tarkoittaa ja mitä käytännössä voi tehdä, niin ehkä se lisää, että nuori pystyisi lähtee siihen mukaan.”

H4: ”Ei tarvi itse, itse sen nuoren niinku keksiä niitä ekologisempia juttu, että sitten olisi vähän semmoinen pohja, mistä lähtee omaan ainakin omaan elämään rakentamaan.”

H5: ”Just tiedon puuttuminen ja sitten tiedostaminen on tosi tärkeää. Mun mielestä se on niinku varmasti se pääsyy miksi tosi moni ei halua niinku lähteä, koska niiltä puutu se tieto niin se olisi varmaan tosi tärkeää.”

H7: ”Munkin mielestä tää tiedon saaminen on tärkeää.”

H4: ”Ohjaajana olla siinä paljon tukena ja kannustaa ja ei syyllistä yhtään sitä tietenkään sitä nuorta, jos sillä on sitten semmoisia jotain tapoja, että ne on semmoisia huonompia, mutta silleen että rupeaa vaan kannustaa ja vaikka omalla esimerkillä yrittää näyttää mallia.”

H8: ”Jos on huono info ja se tuntuu kauhean vaikealta ja raskaalta, että siinä on yksin niin asioiden kanssa niin.”

H4: ”Mä mietin sitä, että voiko mitenkään maantieteellisesti olla mitään tavallaan paikkaa missä ei voi olla, mutta kyllähän sekin voi silleen just räätelöi, josta vaikka kohdan että mitään siellä sitten niinku pystyy, tehdään niin sen mukaan sitten tekee niitä.”

Olen ottanut alumnien vastaukset huomioon tehdessäni ohjeistuksen Vihreälle Polulle. On tärkeää kertoa selkeästi nuorille mistä on kyse ja miksi Vihreää Polkua kannattaa lähteä suorittamaan. Tällä tavoin nuori ymmärtää, mistä on kyse ja on helpompi tehdä päätös haluaako hän lähteä mukaan toimintaan. Tilaajan nettisivuilla voisi olla oma osio, missä kerrotaan Vihreästä Polusta.

Yksilöhaastatteluista nousi myös esille DofE-ohjelman suorittamiseen menevä raha. Toinen alumni kertoi, kuinka hänen Seikkailunsa oli aika kallis. Hän kertoi myös, että hänen kaverinsa ei pystynyt tämän takia suorittamaan Seikkailua hänen kanssaan samanaikaisesti. Alumnin kaveri etsi edullisemmän vaihtoehdon hänen Seikkailunsa suorittamiseen.

H1: ”Yeah, I did have a friend who did Duke of Ed as well and hers was much cheaper than mine because I went through a business. But like who ran the adventurous journey? But she did it with volunteers who, like, organized it and taught the skills. So yeah, I mean, there's definitely other options out there.”

Suomennos: H1: ”Joo, minulla on ystävä, joka teki myös Duke of Ed:in ja hänen oli paljon halvempaa kuin minun, koska minä tein Seikkailun yrityksen kautta, joka järjesti kaiken. Mutta hän teki sen vapaaehtoisten kanssa, jotka järjestivät Seikkailun ja opettivat tarvittavat taidot. Joten kyllä on ehdottomasti muita vaihtoehtoja.”

Suomessa Seikkailua tehdessään nuoret voivat lainata retkeilytarvikkeita Avartti-säätiöltä, joka mahdollistaa Seikkailun suorittamisen ilman ylimääräisiä kuluja. DofE-ohjelmaa tarjoavat organisaatiot mahdollistavat Seikkailun toteutumisen. Nuoret suunnittelevat, miten toteuttavat oman Seikkailunsa. Tähän nuoret saavat tukea DofE-ohjaajilta.

Molemmissa yksilöhaastatteluissa nousi esille myös tiedon puute ja epävarmuus, voiko kyseistä harrastusta suorittaa Kākārīki – Green Journey:ssä. Nuoret olivat ensimmäisten joukossa Uudessa-Seelannissa suorittamassa Kākārīki– Green Journey:a, joten tiedon kulku on silloin saattanut olla hidasta ja epävarmaa. Nuoret kertoivat, että heidän DofE-ohjaajansa olivat myös epävarmoja joissakin asioissa liittyen Kākārīki – Green Journeyyn. Toisella alumnilla oli myös vaikeuksia valita harrastus Kākārīki – Green Journey:n Taito-osioon ja toisen alumnin ehdotus on, että olisi internetsivu, mistä löytyisi enemmän tietoa asiasta tai valmis lista eri aktiviteeteista.

H2: "I think for the Kakariki journey because it was quite new, maybe there wasn't as much information available. Like, I wasn't entirely sure if what I was doing was actually valid for the program. And then also the whole thing where you have to have your skill and your service, I think it does make sense to have both of them, but then also that's the problem with why I didn't do it in gold."

H1: "I think what could limit young people's ability to choose the Green Journey is not having the contacts and the environmental space to like, find volunteer work or they don't know a skill that could choose it environmentally related. I think that would be one of biggest barriers, because if I had the option of doing the Green Journey in bronze my first year, I probably wouldn't have known what to do. Which leads into the next. I think it could be a good idea of like having. I don't know like a page on the website for contacts for the country or like the region, so you can get in touch with the like groups who are working in this space already so that you can volunteer with them or like a page just of ideas for skills. I think that would be helpful just."

H2: "If there's confusion about what you need to do, then probably people wouldn't even start it in the first place. But just be like, oh, maybe I will do beach cleanups that can also be my service, but I'm not gonna do the kakariki thing because it's just like I don't understand it."

Suomennokset: H2: "Mielestäni Kakariki polun kohdalla, koska se oli melko uusi, saatavilla ei ehkä ollut tarpeeksi tietoa. En ollut aivan varma, oliko se, mitä tein, todella pätevää ohjelmaan. Ja sitten on se koko juttu, että sinulla on oltava Taito ja Vapaaehtoisuus ympäristö painotteisia. Mielestäni on järkevää, että molemmat ovat niin, mutta se oli myös syy, miksi en valinnut Kakariki polkua kultatasolleni."

H1: "Mielestäni se, mikä voisi rajoittaa nuorten mahdollisuuksia valita vihreä polku on se, että heillä ei ole kontakteja ja ympäristötilaa, josta löytää vapaaehtoistyötä tai he eivät tiedä taitoja, joita voisi valita ympäristöön liittyen. Luulen, että se olisi yksi suurimmista esteistä, sillä jos minulla olisi ollut mahdollisuus tehdä vihreä polku pronssitasoa tehdessäni ensimmäisenä vuoteni, en luultavasti olisi tiennyt mitä tehdä. Joka johtaa seuraavaan. Se voisi olla hyvä

ajatus. En tiedä ehkä sivun, joka löytyisi internetistä, joissa olisi yhteystiedot maan tai kuntien alueelle. Jolloin voisi ottaa yhteyttä vastaaviin ryhmiin, jotka työskentelevät siellä jo niin, että voit tehdä vapaaehtoistyötä heidän kanssaan tai kuten internetsivu, jossa olisi ideoita Taito osioon. Luulen, että siitä olisi hyötyä.”

H2: "Jos on epäselvyyttä siitä, mitä pitäisi tehdä, niin ihmiset eivät ehkä edes aloita sitä alusta alkaen. He saattavat ajatella, että ehkä siivoan rantoja, ja se voisi olla myös vapaaehtoisuus mutta en aio tehdä sitä Kakariki-juttua, koska en vain ymmärrä sitä."

On tärkeää tehdä selkeä ohjeistus ja viestintä, miten Vihreää Polkua voidaan suorittaa. DofE-ohjaajat ovat myös tässä vaiheessa apuna nuorille. Nuoret voivat kysyä ohjaajilta apua, jos ei ymmärrä jotain DofE-ohjelmaan liittyen. Vihreästä Polusta voidaan informoida tilaajan nettisivuilla ja heidän sosiaalisessa mediassa. Tämä tuo näkyvyyttä Vihreästä Polusta ja tietoa siitä. DofE-ohjelmaa tarjoavat organisaatiot voivat myös viestiä Vihreästä Polusta heidän nuorille, jotka tekevät DofE-ohjelmaa tai ovat kiinnostuneita ohjelman suorittamisesta.

Toisen yksilöhaastattelun alumnin kohdalla kävi ilmi, että hän halusi opetella ajamaan autoa autokoulussa ja hyödyntämään tätä mahdollisuutta oman DofE-ohjelmansa suorittamisessa. Hän ei kuitenkaan tämän takia voinut valita Käkäräriki – Green Journey:a, koska yksityisautoilu ei ole ympäristöystävällistä ja ei tämän takia soveltuisi Käkäräriki – Green Journeyyn.

H2:” I think for my gold, I was struggling to find a skill that I wanted to do that was environmental. And also I really wanted because I was learning to drive at the time and I really want to driving to be my skill because I didn't want to do it. I was really scared and so I was like if I put it as my DofE skill, I have to do it. And so that's why and driving is not obviously an environmentally friendly skill. That's why I didn't do kakariki for my gold. Yeah, that was probably the only reason it was just. I wanted to do that specifically and then it didn't work out, but I still did the environmental service.”

Suomennos: H2: "Luulen, että kultatasoni vuoksi kamppailin löytääkseni taidon, jonka halusin tehdä ympäristöystävällisesti. Ja myös todella halusin opetella ajamaan tuolloin ja haluan todella ajamisen olevan Taito osioni, koska en halunnut opetella ajamaan. Olin todella peloissani ja siksi ajattelin, että jos laitan sen DofE-taidokseni, minun on tehtävä se. Ja siksi, koska ajaminen ei selvästikään ole ympäristöystävällinen taito. Siksi en tehnyt Kakarikiä kultatasollani. Se oli luultavasti ainoa syy, miksi en tehnyt sitä. Halusin tehdä sen tietyn taidon ja sitten se ei onnistunut, mutta tein silti vapaaehtoistyön ympäristöteemoihin painotteisesti."

Uuden-Seelannin Kākāriki Polussa ympäristöteemoihin painottuneena ovat Taito- ja Vapaaehtoisuus-osio. Liikunta- ja Seikkailu-osiot pysyvät samana, kuin mitä ne ovat alkuperäisessä DofE-ohjelmassa. Jos nuori haluaa suorittaa Kākāriki – Green Journey:n, pitää hänen valita Taito- ja Vapaaehtoisuus-osioihin harrastukset, jotka menevät ympäristöteemojen alapuolelle. Kultatasoa suorittaessa nuori suorittaa myös Projektin ja sen aihe tulee olla ympäristöteemoihin painottuva.

6.3 Vihreän Polun konseptointi Suomeen

Kerron tässä alaluvussa ideani Vihreään Polkuun analysoidessani haastatteluita ja tehtyäni benchmarkkauksen Uuden-Seelannin ja Suomen DofE organisaatioiden välille. Kerron, mitä muutoksia ajattelen tehdä Kākāriki – Green Journey:n mallipohjaan soveltaessani sitä Vihreän Polun mallipohjan luomisessa.

Suunnitellessani Vihreän Polun konseptia Suomeen huomasin, että yhtä DofE-ohjelman osiota muokkaamalla pystyttäisiin Vihreää Polkua toteuttamaan joustavammin Suomen DofE-ohjelmassa.

Muokkaamalla Suomen DofE-ohjelman Vihreään Polkuun Liikunta-osion kriteeriä. Kriteereistä seuraavan kohdan Uuden-Seelannin Kākāriki – Green Journey:n kohdalla mahdollistetaan joustavuutta Vihreän Polun suorittamiselle. Kākāriki – Green Journey:ssä pitää suorittaa Taito- ja Vapaaehtoisuus-osiot ympäristöpainotteisesti ja Liikunta-osio pysyy samana kuin alkuperäisessä DofE-ohjelmassa. Muuttamalla tämän kriteerin, nuori voi päättää suorittaako Taito-, Vapaaehtoisuus- ja Liikunta-osiot ympäristöteemoihin painottuneena. Nuori voi halutessaan valita kaksi tai kaikki kolme osiota ympäristöteemoihin painottuviksi. Tällä tavalla saadaan Vihreän Polun suorittamiseen joustavuutta.

Esimerkki tapaus:

Vapaaehtoisuus: Nuori on kerhonohjaajana, missä keskitytään ympäristöteemoihin kerhon toiminnassa.

Liikunta: Nuori valitsee Luontoliikunnan eli liikuntalajin, mitä suoritetaan joka kerta luonnon tarjoamissa paikoissa. Esimerkiksi: melonta, sienestys, hiihto tai uiminen luonnon vesissä.

Taito: Nuori haluaa suorittaa Taito-osion ilman ympäristöteemoihin painotusta ja opettelee ajamaan autoa autokoulussa.

Tällä tavalla nuori saa kuitenkin suoritettua Vihreän Polun, kun hän saa valita Taito-, Liikunta- ja Vapaaehtoisuus-osioiden väliltä tekeekö hän kaikki osiot vai kaksi osiota ympäristöteemoihin painottuneena.

Jos Suomessa Vihreän Polun suorittamisessa, voisi valita 2–3 osiota, joita suorittaa ympäristöteemoihin painotteisesti, tämä ei pois lukisi nuoren mahdollisuutta suorittaa Vihreää Polkua ja haluamaansa tiettyä Taitoa, Vapaaehtoisuutta tai Liikuntaa.

Yksilöhaastattelussa ilmeni, että toinen alumni olisi halunnut suorittaa hänen kultatasonsa Käkäräki – Green Journey:n, mutta halusi samalla opetella ajamaan autolla. Tämä ei kuitenkaan mennyt Käkäräki – Green Journey:n kriteereihin, joten hän joutui valita alkuperäisen DofE-ohjelman ja Käkäräki – Green Journey:n väliltä kumpaa lähteä suorittamaan. Hän päätyi valitsemaan alkuperäisen ohjelman, koska halusi saada Taito-osioon oppia ajamaan autolla.

Suomen Vihreän polun versio eroaisi Uuden-Seelannin Käkäräki-Green Journey:stä siten, että Suomen versiossa on enemmän joustovaraa. Käkäräki – Green Journey:ssä nuori suorittaa Taito- ja Vapaaehtoisuus-osiot ympäristöteemoihin painottuneena ja Liikunta-osio pysyy samana, niin kuin alkuperäisessä DofE-ohjelmassa on.

Suomen Vihreän Polun versiossa, kun muutetaan Liikunta-osio – Luontoliikunta-osioksi mahdollistetaan silti kahden osion suorittaminen ympäristöteemoihin painottuneena. Tällä tavoin Vihreää Polkua voi suorittaa, vaikka yksi osio ei olisi ympäristöteemoihin painotteinen. Nuori voi myös halutessaan suorittaa kaikki kolme osiota ympäristöteemoihin painotteisesti. Luontoliikunta-osio tulisi myös vahvistamaan nuorten luontosuhdetta, luonnossa olemista ja liikkumista. Luontoliikuntaharrastuksen tulee olla ympäristölle ystävällinen harrastus. Esimerkiksi ulkona tapahtuvaa motocross-harrastus ei ole ympäristölle ystävällinen, koska siinä ajetaan moottoriajoneuvoisilla pyörillä. Moottoriajoneuvot tuottavat ilmastolle haitallisia päästöjä.

Luontoliikuntaa pystytään harrastamaan Suomessa ympärivuotisesti ja Suomessa luonto tarjoaa monia liikunta mahdollisuuksia ympäri Suomea. Tämä on yksi hyvä syy lisätä luontoliikunta-osio Vihreään Polkuun.

Vihreän Polun mallipohjaan olen haastatteluista kerännyt eri aktiviteetteja, joita nuoret voivat suorittaa ohjelmaa tehdessään. Mallipohjasta (Liite 4.) näkee nämä eri aktiviteetit. Haastatteluista ja benchmarkkauksesta huomasin samojen aktiviteettien nousemista esille.

Näitä on esimerkiksi kierrätys ja roskien kerääminen luonnosta. Benchmarkatessa Käkäräriki – Green Journey:tä mallipohjassa näkyy kultatason Projektissa painotus ympäristöaiheiseen projektiin. Tämän saman idean aion lisätä Suomen Vihreään Polkuun. Kultatason Projekti suoritetaan ryhmässä ja projektissa on oltava ympäristöpainotteinen teema.

Yksilöhaastatteluissa nousi esille, että alumnit eivät olleet saaneet mitenkään erityistä todistusta Käkäräriki – Green Journey:stä. Tähän ehdotukseni Suomen Vihreään Polkuun on, että todistuksessa tulee lukemaan: nuoren nimi ja kyseisen tason, minkä hän on suorittanut DofE-ohjelman Vihreän Polun mukaisesti. Nuoret ehdottivat haastattelussa todistukseen Vihreän Polun lisäämistä sekä merkkiä, mikä kuvastaisi Vihreän Polun suorittamisesta.

7 POHDINTA

Tässä luvussa esittelen kehittämistyönä luodun mallipohja DofE-ohjelman Vihreälle Polulle. Pohdin myös oman kehittämistyöni luotettavuutta sekä sen eettisyyttä. Avaan myös kehittämistyön kulusta ja pohdin sen onnistumista. Olen esittänyt kehittämistyöni tulokset opinnäytetyöni tilaajalle sekä valmis Vihreän Polun mallipohja on toimitettu tilaajalle.

7.1 Kehittämistyön kulku ja onnistuminen

Kehittämistyöni on alkanut tilaajan kanssa keskustellen. Keskustelimme mahdollisista aiheista opinnäytetyöhön liittyen. Keskustelussa tuli muutama eri aihe esille ja sain pohtia niistä, mistä minun olisi hyvä tehdä opinnäytetyö. Aiheen päätettyä keskustelin jälleen tilaajan kanssa ja he jakoivat minulle materiaaleja, joita pystyin hyödyntämään opinnäytetyössäni.

Alkuun olen lukenut materiaaleja huolellisesti läpi useamman kerran ja lähtenyt etsimään sopivaa teoriapohjaa kehittämistyölleni. Samalla olen myös pohtinut, millä tavalla haluan toteuttaa aineiston keräämisen ja päädyin haastattelemaan Suomen ja Uuden-Seelannin DofE-ohjelman alumneja. Opinnäytetyön tekemisessä minulle on ollut tärkeää, että nuoret ovat päässeet mukaan vaikuttamaan, kuinka heille suunnattua toiminta kehittyy. Ennen haastatteluja olen miettinyt haastattelukysymykset liittyen Vihreään Polkuun. Olen miettinyt myös haastattelukysymykset siten, että tulen saamaan vastauksia tutkimuskysymykseeni.

Haastateltavat olen tilaajan avulla löytänyt ja ollut heihin yhteydessä. Yksilöhaastattelut on tehty kansainvälisesti ja tilaajan kontaktit Uuteen-Seelantiin mahdollisti niiden toteutuksen. Ryhmähaastattelun haastateltavat olivat osana nuorisovaihtoa, jossa olin myös itse ohjaajana mukana. Kysyin Suomessa asuivilta nuorilta ennen nuorisovaihtoa, että voisinko haastatella heitä. Ryhmähaastattelu tehtiin nuorisovaihdon aikana, koska nuorisovaihto mahdollisti kaikkien läsnäolon samassa paikassa.

Haastattelujen jälkeen olen litteroinut haastattelut. Tämä vaihe on helpottanut paljon aineiston analysointia varten. Analysoinnissa aloin yhdistelemään keräämääni aineistoani ja teoreettista viitekehystä, jonka valitsin kehittämistyöhöni. Näiden pohjalta olen luonut Vihreälle Polulle mallipohjan ohjeistuksineen. Tietysti en voi tietää tässä vaiheessa, miten Vihreä Polku lähtee käyntiin, mutta kehittämistyöni näen onnistuneen. Olen saanut kerättyä aineistoni luotettavasti ja eettisesti. Olen ollut avoin haastateltaville nuorille mistä on ollut kyse sekä noudattanut Humanistisen ammattikorkeakoulun (Humak) ohjeistusta opinnäytetyönoppaasta.

Opinnäytetyössäni olen lähdeviitteitä käyttäessäni noudattanut Humakin lähdeviiteopasta. Lähteinä olen käyttänyt Humakin kirjastosta tarjoamaa kirjallisuutta sekä eri nettisivuja esimerkiksi tilaajan nettisivuja, missä kerrotaan heidän toiminnastaan.

7.2 Vihreä Polku mallipohja

Tässä alaluvussa kerron, millaiseksi DofE-ohjelman Vihreän Polun mallipohjasta muodostui. Tutkimuskysymykseeni olen saanut vastauksen opinnäytetyötä tehdessäni ohjeistuksen ja mallipohjan avulla.

Vihreän Polun mallipohja (Liite 4.) on apuna nuorelle miettiessään, mitkä aktiviteetit hän haluaa tehdä DofE-ohjelman Vihreällä Polulla. Mallipohjassa on tiivistetty ohjeistus DofE-ohjelman eri osioiden kohdalla. Taulukosta näkee eri aktiviteetit kyseisen osion alapuolella. Vihreän Polun harrastukset tulee olla ympäristöpainotteisia ja ympäristöystävällisiä.

Vihreä Polku tulee toimimaan samalla tavalla, kuin alkuperäinen DofE-ohjelma. Muutoksena on, että aktiviteetit pitää olla ympäristöteemoihin painottuvia. Vihreässä Polussa valitaan Taito-, Vapaaehtoisuus- tai Liikunta-osiosta suoritettavaksi kaksi tai kaikki kolme osiota ympäristöpainotteisesti. Halutessaan nuori voi valita yhden näistä osioista suoritettavaksi ilman ympäristöpainotteisuutta, jolloin tämä tuo joustavuutta ohjelman suorittamiseen.

Seikkailu- ja kultatason Projekti-osiassa nuorten ryhmä valitsee yhdessä, miten ympäristöteemat tulevat näkyviin näissä osioissa. Kuten Vihreän Polun mallipohjasta näkee Seikkailu ja kultatason Projekti tulee olla ympäristöteemoihin keskittyviä.

Vihreän Polun suoritettua loppuun asti, nuori saa tunnustuksen suoritettusta Vihreän Polun ohjelmasta DofE-merkin ja DofE-todistuksen avulla. Kehitysideani tähän kohtaan on, että todistukseen lisätään teksti, missä lukee, että nuori on suorittanut DofE-ohjelman Vihreän Polun sekä kyseisen tason, minkä hän on suorittanut.

Kehittämisideani, mitä voi tulevaisuudessa lisätä Vihreään Polkuun on: lisätä Vihreä Polku vaihtoehdoksi ORB:hen. Näin nuorten on helppo valita ja lisätä aktiviteetit heidän ohjelmaansa. DofE-ohjaajat näkisivät helposti, kun nuori tekisi DofE-ohjelmasta Vihreää Polkua.

Jatkoa ajatellen Vihreälle Polulle kannattaa tehdä The Duke of Edinburgh's International Award Suomi nettisivuille oma osio, missä kerrotaan Vihreästä Polusta. Nettisivulle voi lisätä

mallipohjan PDF versiona sekä selkeästi informoida miksi Vihreää Polkua kannattaa tehdä ja miten sen voi aloittaa.

Tämä opinnäytetyö on osa laajempaa ohjeistusta, miten Vihreää Polkua voidaan toteuttaa Suomen DofE-ohjelmassa. Opinnäytetyön liitteistä (Liite 4.) löytyy tiivistetysti ohjeistus Vihreästä Polusta ja valmis mallipohja Vihreän Polun aktiviteeteista. Tilaaja voi tarvittaessa muokata mallipohjan toimimista paremmaksi. Tilaajalle on toimitettu valmis mallipohja ja ohjeistus Vihreästä Polusta.

7.3 Lopuksi

Kehittämistyöni tarkoituksena oli selvittää miten Vihreä Polku voidaan toteuttaa Suomessa. Vastauksen tähän olen saanut tutkimuskysymykseni avulla. Vihreää Polkua pystytään toteuttamaan Suomessa ympärivuotisesti sekä nuorten mielenkiinnonkohteiden mukaisesti. Olen aineistonkeruussa ottanut huomioon nuorten mielipiteet ympäristöteemoihin painottuvasta DofE-ohjelmasta eli Vihreästä Polusta. Uskon, että on tärkeää huomioida ja ottaa nuoret mukaan, kun uutta toimintaa suunnitellaan heille.

Haastatteluista olen saanut konkreettisia ideoita ja teemoja, joita olen hyödyntänyt Vihreän Polun mallipohjan luomisessa. Huomasin myös haastattelujen aikana, että nuorten vastaukset ovat hyvin samankaltaisia. Tämän myötä mietin analyysia tehdessäni, että jäikö jotkut teemat puuttumaan, nuorten vastauksien ollessaan todella samankaltaisia. Tietyt teemat korostuivat eniten haastattelujen aikana. Esimerkiksi kierrätys ja ruokavalinnat, joista voi olla helpompi puhua, kuin muista aiheista, jos asiasta ei ole sen enempää tietoa nuorilla. Haastattelujen aikana esille nousi teemoja, joita itse tutkijana ja haastattelukysymyksiä luodessani ajattelinkin nousevan esille. Haastatteluista ei kuitenkaan tullut ilmi niin paljon eri teemoja esille, kuin mitä ennen haastatteluja ajattelin. Onko nuorten tietoisuus ympäristöön ja luontoon liittyen puutteellista?

Pohdin myös olisinko itse haastattelijana pitänyt ryhmähaastattelun aikana johdatella tai kysellä nuorilta enemmän tulisiko muita teemoja mieleen? En kuitenkaan haastattelijan roolissa halunnut liikaa alkaa johdattelemaan haastateltavien vastauksien suuntaa, vaan halusin aidosti kuulla, mitä ideoita ja mielipiteitä nuorilla on asiaan liittyen. Pohdin myös, miten yksilöhaastattelun vastaukset vaikuttivat, kun se ei toteutunutkaan ryhmähaastatteluna. Olisinko saanut enemmän irti yksilöhaastatteluista, jos se olisi myös ollut ryhmähaastattelu?

Olisiko nuoret voineet tuoda esille enemmän ajatuksia tai uusia ideoita Käkärä – Green Journey:stä, jos olisivat voineet yhdessä keskustellen vastata haastattelukysymyksiin?

Pohdin myös, miten opinnäytetyön tulokset eroaisivat, jos Vihreää Polkua olisi pilotoitu. Näin olisi saatu nuorilta palautetta, kuinka Vihreä Polku toimii. Olisiko aika riittänyt AMK tason opinnäytetyössä pilotoimiseen, kun DofE-ohjelman pronsitasoa tehdään vähintään puoli vuotta? Vai olisiko pilotointi aika tietyn määrän aikaa ja siltä ajalta kerättäisiin nuorten palautteet? Mietin myös vaikuttavatko eri vuodenaajat nuorille Vihreän Polun suorittamisen suhteen? Tästä minun pohdinnastani voi saada ideoita tuleviin kehittämistöihin.

Kehittämistyöni myötä olen päässyt tulokseen, että ympäristöpainotteiselle harrastusohjelmalle on tarvetta. Mallipohja, jossa on tiivistetty ohjeistus helpottaa Vihreän Polun ottamista käyttöön tilaajan tarjoamassa toiminnassa. Vihreä Polku mahdollistaa nuorille harrastusohjelman, jonka avulla voidaan lisätä tietoisuutta ympäristöteemoista ja sen vaikutuksista.

LÄHTEET

- Annola, Erja & Kukkola, Maija-Leena 2021. Luonto kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukena – näkemyksiä sosiaali- ja terveysalan koulutukseen. Viitattu 26.11.2023. <https://journal.laurea.fi/luonto-kokonaisvaltaisen-hyvinvoinnin-tukena-nakemyksia-sosiaali-ja-terveysalan-koulutukseen/>
- Association of Non-Formal Education 2023. Non-Formal education.eu, what is nonformal education. Viitattu 24.11.2023. <https://www.nonformal-education.eu/what-is-non-formal-education/>
- Beams, Simon & Brown, Mike 2016. Adventurous Learning: A pedagogy for a changing world. (E-kirja) New York: Routledge, 5, 34, 93.
- Cantell, Hannele & Aarnio-Linnavuori, Essi & Tani, Sirpa 2020. Ympäristökasvatus: Kestävän tulevaisuuden käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus, 10–13, 115, 117.
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. (E-kirja) Tampere: Vastapaino, 1. painos.
- Hannila, Päivi & Kyngäs, Päivi 2008. Teemahaastattelu laadullisessa tutkimuksessa. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia. Hoitotyön koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Viitattu 26.10.2023. <https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/38214/stadia-1210852529-2.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2022. Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö. (E-kirja) Helsinki: Gaudeamus, 2. painos.
- Hyvärinen, Matti (toim.) & Nikander, Pirjo & Ruusuvoori, Johanna 2010. Haastattelun analyysi. (E-kirja) Tampere: Vastapaino.
- Isola, Anna-Maija & Kaartinen, Heidi & Leemann, Lars & Lääperi, Raija & Schneider, Taina & Valtari, Salla & Keto-Tokoi, Anna 2017. Mitä osallisuus on? Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. (E-kirja) Helsinki: Terveystieteiden tutkimuskeskus (THL), 5–29, 60–61. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135356/URN_ISBN_978-952-302-917-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Kauppila, Annika Päivi & Silvonen, Jussi & Vanhalakka-Ruoho, Marjatta (toim.) 2015. Toimijuus, ohjaus ja elämäntilanne. (E-kirja) Joensuu: University of Eastern Finland, 6-12. https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/15099/urn_isbn_978-952-61-1747-8.pdf
- Karppinen, Seppo J. A. (toim.) & Marttila, Maarit (toim.) & Saaranen-Kauppinen, Anita (toim.) 2020. Seikkailukasvatusta Suomessa: pedagogisia ja didaktisia näkökulmia. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu, 163–164. <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2020/01/seikkailukasvatusta-suomessa-outdoor-adventure-education-in-finland.pdf>
- Kuusela, Sari 2016. Solmukohtia, lisää toimijuutta. Viitattu 23.10.2023. <https://www.solmukohtia.fi/lisaa-toimijuutta/>
- Laine, Elina 2007. Benchmarking-menetelmän hyödyntäminen yrityksen energiahallinnan työkalun toteutuksen suunnittelussa. Lahden ammattikorkeakoulu. Liiketalouden

- koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Viitattu 11.10.2023. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/11265/2008-02-26-12.pdf?sequence=1>
- Laaksonen, Nappu 2019. Proakatemia essee pankki, Benchmarking oppimisprosessina. Viitattu: 11.10.2023. <https://essee pankki.proakatemia.fi/benchmarking-oppimisprosessina/>
- Lankford, William 2002. Benchmarking: Understanding the basics. The Coastal Business Journal. Volume 1, Number 1, Article 8, 60. Viitattu 11.10.2023. <https://digitalcommons.coastal.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1007&context=cbj>
- Outward Bound Finland 2022. Elämyspedagogiikka. Viitattu 23.10.2023. <https://www.outwardbound.fi/elamyspedagogiikka>
- Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti Jarmo 2015. Kehittämistyön menetelmät: Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. (E- kirja). Helsinki. Sanoma Pro Oy. 3.–4. painos, 41–43, 136–140, 186.
- Puusa, Anu (toim.) & Juuti, Pauli (toim.) & Aaltio, Iris 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. (E-kirja) Helsinki: Gaudeamus.
- Suoninen, Eero & Pirttilä-Backman, Anna-Maija & Laihikainen, Anja Riitta & Ahokas, Marja 2013. Arjen sosiaalipsykologia. (E-kirja) Helsinki: Sanoma Pro, 3. painos, 289-290.
- The Duke of Edinburgh’s International Award 2023. Impact. Viitattu 31.10.2023. <https://intaward.org/impact/>
- The Duke of Edinburgh’s International Award Hillary Award 2023. Participant, Kakariki. Viitattu 31.10.2023. <https://dofehillary.org.nz/participants/kakariki/>
- The Duke of Edinburgh’s International Award Suomi (DofE) 2023a. Tietoa meistä, Tausta. Viitattu 3.10.2023. <https://dofe.fi/tietoa-meista/tausta/>
- The Duke of Edinburgh’s International Award Suomi (DofE) 2023b. Viitattu 4.10.2023 <https://dofe.fi/>
- The Duke of Edinburgh’s International Award Suomi (DofE) 2023c. Tietoa meistä, Säätio. Viitattu 23.10.2023. <https://dofe.fi/tietoa-meista/saatio/>
- The Duke of Edinburgh’s International Award Suomi (DofE) 2023d. Yhteistiedot, Toiminnan tarjoaa. Viitattu 3.11.2023. <https://dofe.fi/yhteystiedot/toiminnan-tarjoajat/>
- The Duke of Edinburgh’s International Award Suomi (DofE) 2023e. Nuorille. Viitattu 19.9.2023. <https://dofe.fi/nuorille/>
- The Duke of Edinburgh’s International Award Suomi (DofE) 2023f. Ohjaajille. Viitattu 31.10.2023. <https://dofe.fi/ohjaajille/>
- Tiusanen, Marja-Leena 2021. Motivoituminen toisen asteen opintojen jälkeisiin jatko-opintoihin. Itä-Suomen yliopisto. Filosofinen tiedekunta. Kasvatustieteiden ja psykologian osasto. Eriyispedagogiikka. Pro gradu-tutkielma. Viitattu 31.10.2023. https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/25979/urn_nbn_fi_uef-20211238.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Tsatloglou, Ida 2023. Ympäristökasvatus nuorisotyössä. Ympäristötoiminnallisia harjoitteita ja työkaluja nuorisotyöntekijöille. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Yhteisöpedagogi.

Opinnäytetyö. Viitattu 26.11.2023.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/789939/Tsatloglou_Ida.pdf?sequence=2&isAllowed=y

UNESCO 2023. About us, What is UNESCO? Viitattu 19.11.2023.
<https://www.unesco.org/en/brief>

HAASTATTELU:

Haastattelut 2023:

H1 12.10.2023 Teams-videohaastattelu. Haastattelija: Iisa Axbrink

H2 19.19.2023 Teams-videohaastattelu. Haastattelija: Iisa Axbrink

H3 08.07.2023 Ryhmähaastattelu. Haastattelija: Iisa Metsälinna

H4 08.07.2023 Ryhmähaastattelu. Haastattelija: Iisa Metsälinna

H5 08.07.2023 Ryhmähaastattelu. Haastattelija: Iisa Metsälinna

H6 08.07.2023 Ryhmähaastattelu. Haastattelija: Iisa Metsälinna

H7 08.07.2023 Ryhmähaastattelu. Haastattelija: Iisa Metsälinna

H8 08.07.2023 Ryhmähaastattelu. Haastattelija: Iisa Metsälinna

LIITTEET

Liite 1. Kākāriki – Green Journey mallipohja

Liite 2. Ryhmähaastattelun kysymykset

Liite 3. Yksilöhaastattelun kysymykset

Liite 4. Vihreä Polku mallipohja

Liite 1. Kākāriki – Green Journey mallipohja

Kākāriki | Green Journey

Participants can now do any level of the Award - Bronze, Silver or Gold - with an environmental and sustainable focus - their Kākāriki | Green Journey.

The activity achievement requirements remain exactly the same, the difference is that two of the main sections - *Voluntary Service and Skills* - must have an environmental focus.

Voluntary Service – Voluntary Service *must have an environmental or sustainable focus* eg: Forest and Bird planting days, helping in an eco-sanctuary, helping with beach clean-ups, school vegetable gardens, predator trapping

Skills – the Skills chosen *must have an environmental or sustainable focus* eg: learn how to make eco-products and practice making them; learn beekeeping, upcycle or repurpose clothing; learn how to grow your own fruit and vegetables, then learn to cook with them; monitor and analyse rubbish at your local beach

Adventurous Journey – the adventurous journey, whether an expedition or exploration, remains unchanged. All key conservation principles should be adhered to eg: Leave No Trace

Physical Recreation – the requirements are unchanged and remain focused on physical and mental well-being

Residential Project - this section *should have an environmental focus where possible* eg: working on a conservation project

Once participants have completed the Award, they will receive a record of their Kākāriki Journey as well as their formal Award certificate.

Manaaki whenua, Manaaki tangata, Haere whakamua
Care for the land, Care for the people, Go forward

ACTIVITY TEMPLATE – KĀKĀRIKI JOURNEY

Mā Te huruhuru, Ka rere Te manu - Adorn the bird with feathers so it can fly

Apply the appropriate time over the period for the Level participation (indicate level)	 Voluntary Service	 Skills	 Physical Activity	 Adventurous Journey	 Gold Residential
School or University Enviro Group					
School vegetable gardens					
Volunteer at community gardens					
Beach/harbour/stream clean-ups					
Work with Sustainable Coastlines					
Volunteer with Litter Intelligence					
Volunteer with Forest & Bird Youth					
Volunteer at an ecosanctuary					
Volunteer at a bird rescue centre					
Volunteer with the Department of Conservation					
Voluntary conservation work in your local community eg: planting, pest trapping, restoring habitat – check opportunities with your council					
Bush track maintenance					
Choose an environmental agency to work with					
Volunteer for organised wildlife surveys/monitoring species					
Voluntary work with national parks					
Environmental clean up work					
Learning how to live sustainably					
Training in conservation					
Bird monitoring course					
Plant identification course					
Making eco-products – cleaning/ household products, skincare					
Recycling, upcycling, repurposing eg: fixing bikes, sewing eco bags					
Learn with Papa Taiao Earthcare					
Participate in a Citizen Science project, The Science Learning Hub					
CREST programme, Royal Society					
Apiculture / beekeeping					
All School Sports teams eg: netball, rugby, badminton					
All individual sports eg: athletics, cross country +					
Trips outside school with Exploration focus on conservation					
Tramp with an environmental outcome eg: restoring tracks, helping rangers					
Adventurous Journey in conservation area					
Hillary Outdoors environmental programme					
Residential project with a conservation focus					

*You can use more than one activity to make up each of the Award sections

Liite 2. Ryhmähaastattelun kysymykset

Haastattelu kysymykset opinnäytetyöhön

Haastattelu 1

1. Millainen merkitys luonnolla on sinulle?
2. Mitkä luontoon liittyvät asiat ovat sinulle tärkeitä?
3. Mitkä teemat voisivat olla osa Vihreää Polkua?
4. Mitkä aktiviteetit voisivat olla osa Vihreää Polkua?
5. Mikä voisi olla Vihreän Polun tavoite?
6. Mitkä tekijät voisivat lisätä nuorten mahdollisuutta valita Vihreä Polku osaksi heidän DofE-ohjelmaa?
7. Mitkä tekijät voisivat rajoittaa nuorten mahdollisuutta valita Vihreä Polku osaksi heidän DofE-ohjelmaa?
8. Miten mainitsemiasi rajoittavia tekijöitä voisi vähentää?
9. Miten Vihreän Polun suorittaminen voisi edistää nuorten tietoisuutta ja osaamista ympäristöasioista?
10. Miksi olisi tärkeää, että nuoret valitsevat Vihreän Polun osaksi DofE-ohjelmaa?
11. Millainen merkitys Vihreän Polun suorittamisella voisi olla nuorille?

Liite 3. Yksilöhaastattelun kysymykset

Haastattelu 2 englanniksi

Please share your experiences during the Green Journey. (Kākāriki pathway)

1. What activities did you complete, and what did you learn?
2. What motivated you to choose the Green Journey as part of the DofE program?
3. Which one was your favorite activity during the Green Journey, and why?
4. What did you like about the Green journey?
5. What was the most challenging part of completing the Green Journey, and how did you overcome those challenges?
6. What factors could limit young people's ability to choose the Green Journey as part of their DofE program?
7. How could the limiting factors you mentioned be reduced?
8. How has completing the Green Journey impacted your relationship with nature and the environment?
9. Has completing the Green Journey influenced you as an individual and your future plans?
10. Based on your experience, how could the Green Journey be improved?
11. What advice would you give to other young people considering choosing the Green Journey as part of the DofE program?

Haastattelu 2 suomeksi

1. Mitkä aktiviteetit suoritit ja mitä opit?
2. Mikä motivoi sinua valitsemaan Vihreän Polun osaksi DofE-ohjelmaa?
3. Mikä oli suosikkiaktiviteettisi Vihreän Polun aikana, ja miksi?
4. Mistä tykkäsit Vihreällä Polulla?
5. Mikä oli haastavinta Vihreän Polun suorittamisessa, ja miten selvisit näistä haasteista?
6. Mitkä tekijät voisivat rajoittaa nuorten mahdollisuutta valita Vihreä Polku osaksi heidän DofE-ohjelmaa?
7. Miten mainitsemiasi rajoittavia tekijöitä voisi vähentää?
8. Kuinka Vihreän Polun suorittaminen on vaikuttanut suhteeseesi luontoon ja ympäristöön?
9. Onko Vihreän Polun suorittaminen vaikuttanut sinuun henkilökohtaisesti ja tulevaisuuden suunnitelmiisi?
10. Oman kokemuksesi perusteella, miten Vihreää Polkua voisi kehittää lisää?
11. Mitä neuvoja antaisit muille nuorille, jotka harkitsevat Vihreän Polun valitsemista osaksi DofE-ohjelmaa?

Liite 4. Vihreä Polku mallipohja

Vihreä Polku

Osallistujat voivat nyt tehdä DofE-ohjelman pronssi-, hopea- ja kultatason ympäristöpainotteisilla harrastuksilla. Vihreää Polkua tehdessä osallistuja voi valita tekeekö kaksi tai kolme osiota ympäristöpainotteisesti. Liikunta-osio kohdalla voi valita Luontoliikunta-osion tai DofE-ohjelman Liikunta-osion.

Vapaaehtoisuus-osiossa pitää olla ympäristöpainotteinen toiminta. Esimerkiksi: Vapaaehtoisena toimiminen luonnonsuojelujärjestössä tai roskien keräämistä luonnosta.

Taito-osiossa pitää olla ympäristöpainotteinen harrastus. Esimerkiksi: opetella kasvattamaan vihanneksia ja sen jälkeen valmistaa ruokaa niistä.

Liikunta-osiossa tai **Luontoliikunta-osiossa** osallistuja voi päättää valitsee ko hän Luontoliikunta harrastuksen vai alkuperäisen DofE-ohjelman mukaisen Liikunta-osion.

Seikkailu-osiossa pitää olla ympäristölle ystävällinen teko mukana. Esimerkiksi roskien kerääminen pois luonnosta.

Kultatason Projektissa pitää olla ympäristöpainotteinen teema projektille.

Suoritettuaan DofE-ohjelman Vihreän Polun osallistuja saa tunnustuksen suoritetusta pronssi-, hopea- tai kultatasosta.

Pidetään yhdessä huolta luonnosta ja toisistamme.

Vihreän Polun aktiviteetit

Mukauta aktiviteetin kesto suoritettavaa tasoa kohden					
Aktiviteetit:	Vapaaehtoisuus	Taito	Liikunta	Seikkailu	Kultatason Projekti
Vapaaehtoisena toimiminen luonnonsuojelujärjestössä					
Vapaaehtoisena toimiminen ympäristötoimintaa järjestävässä järjestössä					
Vapaaehtoisena toimiminen omassa kunnassa					
Vapaaehtoisena toimiminen kansallispuistossa					
Ympäristöstä ja luonnosta roskien kerääminen					
Opitun tiedon jakaminen					
Kasvien tunnistaminen					
Lintujen tunnistaminen					
Eläinten tunnistaminen					
Opetella elämään ekologisemmin					
Valmistaa ekologisia tuotteita esim. luonnonkosmetiikkaa, siivous- ja kodin tuotteita, yms.					
Kierrättäminen ja lajittelu					
Vaatteiden korjaus					
Tavaroiden korjaus					
Kerhon ohjaus ympäristö teemoilla					
Opetusvideoiden tekeminen ympäristöaiheista					
Opetella valmistamaan kasvisruokia					
Palstan tai puutarhan hoito, vihannesten kasvattamista					

Luontoliikunta-osiossa vuodenaikojen mukainen liikunta esim. melonta, hiihto, laskettelu, suunnistus, pyöräily, uiminen luonnossa, sienestys, marjastus, ratsastus, yms. *					
Liikunta-osiossa itsenäisesti suoritettava liikunta esim. salitreeni, juoksu, yms.					
Liikunta-osiossa ryhmässä toteutuva liikunta esim. jalkapallo, jääkiekko, yms.					
Vaellus, jossa kerätään samalla roskia					
Vaellus, jossa kunnostetaan esim. vaelluspolkuja, pitkospuita					
Kultaprojekti ympärisöteemoihin keskittyneenä					

*Luonnossa tapahtuvan liikunnan tulee olla ympäristölle ystävällistä. Liikunta ei saa olla haitaksi ympäristölle ja luonnolle.

Voit valita enemmän kuin yhden aktiviteetin DofE osioihin.

Kysy DofE-ohjaajaltasi, jos et ole varma meneekö harrastus Vihreän Polun kriteereihin.